

College van burgemeester en wethouders

Besluit

GOEDGEKEURD

Vergadering van 8 juni 2021
Team Programma's Projecten en
Processen

2021_BW_00308

**Gebiedsvisie Samen Emerpark, De groene
huiskamer van Zutphen - Besluitvormend**

Zaaknummer: 157787

Portefeuillehouder: Annelies de Jonge

Openbaar

Ja

Embargo

Nee

Samenstelling

Aanwezig:

mevrouw Annemieke Vermeulen, Burgemeester; de heer Mathijs ten Broeke, Wethouder; mevrouw Annelies de Jonge, Wethouder ; mevrouw Laura Werger, Wethouder; mevrouw Anja de Rouw, Adjunct-secretaris; mevrouw Monique Stouten, gemeentesecretaris

Besluit

Besluitpunt 1

Het college besluit de raad voor te stellen de 'Gebiedsvisie Samen Emerpark, De groene huiskamer van Zutphen' met bijbehorende zienswijzennota en de daaruit voortvloeiende vijf kernwaarden en drie deelgebieden vast te stellen (bijlagen 1 en 2).

Motivering

Aanleiding en context

Zie raadsvoorstel.

Beoogd effect

Zie raadsvoorstel.

Argumenten

Zie raadsvoorstel.

Kanttekeningen

Zie raadsvoorstel.

Communicatie / vervolgtraject / uitvoering

Zie raadsvoorstel.

Rapportage / evaluatie

Zie raadsvoorstel.

Financiële consequenties

Zie raadsvoorstel.

Risico's

Zie raadsvoorstel.

Personele consequenties

Als er plannen in het Emerpark worden ontwikkeld moet per plan financiële dekking worden gevonden. De visie wordt gebruikt als toetsingskader voor aanpak van gebieden.

Programmadoelen

Programma 3. Duurzame leefomgeving

Bijlagen

1. Raadsvoorstel Gebiedsvisie Samen Emerpark, De Groene huiskamer van Zutphen.pdf
2. Bijlage 1 Zienswijzennota.pdf
3. Bijlage 2_Visie Emerpark (versie mei 2021).pdf

\
RAADSVOORSTEL

Griffienummer:

Onderwerp	Gebiedsvisie Samen Emerpark, De groene huiskamer van Zutphen	
Programma	3. Duurzame leefomgeving	keuzelijst

Forum	oordeelsvormend	
Portefeuillehouder	Annelies de Jonge	
Inlichtingen bij	Rian Bolder	
	06-22226074	r.bolder@zutphen.nl

Soort bevoegdheid	☒ kaderstellend	☐ controlerend	☐ budgetrecht	☐ overig
Beleidsvrijheid	☐ geen	☐ beperkt	☒ ruim	
Programmabegrotingswijziging	☐ ja		☒ nee	

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor:

De ‘Gebiedsvisie Samen Emerpark, De groene huiskamer van Zutphen’ met bijbehorende zienswijzennota en de daaruit voortvloeiende vijf kernwaarden en drie deelgebieden vast te stellen (bijlagen 1 en 2).

Inleiding/aanleiding

Algemeen

Het Emerpark is een brede, groene, parkachtige zone dichtbij het centrum van Zutphen. Op dit moment zijn er diverse ontwikkelingen gaande binnen het Emerpark. Er liggen deelvisies (zoals Visie Vitaal Sportpark Zuidveen en een visie van de Stichting Emerpark), er is een school in aanbouw aan de Keucheniusstraat, de tweede fase van Helbergen wordt ontwikkeld en er zijn diverse organisaties actief (o.a. volkstuinjes, Joodse begraafplaats, Hospice, Kaardebol, kinderboerderij, Dagelijks Bestaan). Er komen veel initiatieven binnen van inwoners en organisaties die activiteiten willen ontwikkelen binnen het Emerpark.

Het Emerpark biedt enerzijds een basis voor maatschappelijke functies die raken aan het sociaal domein en geeft anderzijds ook ruimte voor invulling van het klimaatbeleid van de gemeente.

Een integrale visie/-afwegingskader is nodig om alle huidige en toekomstige ontwikkelingen op elkaar af te stemmen en om meerwaarde voor het gebied (en heel Zutphen) te creëren. Deze visie met zowel een fysiek als een sociaal- maatschappelijk afwegingskader is wenselijk vanuit zowel de gemeente Zutphen als de gebruikers van het park. Dit geeft een solide basis om toekomstige ontwikkelingen te beoordelen, maar vooral ook een fundament voor het gebied waar letterlijk en figuurlijk op gebouwd gaat worden!

Bij het opstellen van de Gebiedsvisie Samen Emerpark, De groene huiskamer van Zutphen is gekeken naar wat afgelopen jaren is opgehaald, bedacht en onderzocht in het gebied door verschillende initiatiefnemers en stakeholders. Onder de noemer 'Samen Emerpark' is gekozen voor een participatieve aanpak, passend binnen de Covid-19 maatregelen. In de maanden september en oktober 2020 zijn (diepte-) interviews afgenomen en is informatie opgehaald door middel van enquêtes en vragenlijsten. De enquêtes en (diepte-) interviews hadden een inhoudelijk karakter en gingen dieper in op gebruik, visie en kansen van het Emerpark. De vragenlijst omvatte enkele abstractere vragen die een koers/lijn heeft opgehaald waar het park zich naartoe kan ontwikkelen. In januari 2021 zijn er twee online co-creatie bijeenkomsten geweest die hebben geleid tot een aantal kernwaarden. Ook het laaghangend fruit is benoemd. Dit heeft mede geresulteerd in de conceptvisie 'Gebiedsvisie Samen Emerpark, De groene huiskamer van Zutphen'.

De conceptvisie heeft van 7 april tot en met 5 mei 2021 ter inzage gelegen. De visie is op basis van de ingekomen reacties uitgewerkt in bijgaande definitieve rapportage 'Gebiedsvisie samen Emerpark, De groene huiskamer van Zutphen', die nu ter besluitvorming door de raad voorligt.

Via een presentatie bent u in de Forumvergadering van 12 april 2021 geïnformeerd over de conceptrapportage 'Gebiedsvisie samen Emerpark, De groene huiskamer van Zutphen'.

Gebiedsvisie samen Emerpark. De groene huiskamer van Zutphen

De visie Samen Emerpark gaat eerst kort in op de ontstaansgeschiedenis van dit gebied. Vervolgens wordt ingegaan op het participatieproces waarmee de visie tot stand is gekomen. Deze 'oogst' heeft geleid tot vijf kernwaarden. De kernwaarden kunnen bij (nieuwe) initiatieven of projecten fungeren als meetlat die nu of in de toekomst uitgevoerd gaan worden.

Met deze visie willen we initiatiefnemers vanaf de start duidelijke afwegingskaders meegeven. Belangrijk zijn daarbij de vijf kernwaarden en de drie deelgebieden. Tenslotte wordt in de uitvoeringsparagraaf een uitnodiging aan alle gebruikers van het Emerpark gedaan om de eerste stappen te zetten.

Vijf kernwaarden

De visie bevat vijf kernwaarden voor de toekomst.

1. Een ontmoetingsplek voor iedereen.
2. Recreëren doen we samen.

3. Eén Emerpark.
4. Natuur altijd dichtbij.
5. Duurzaamheid is vanzelfsprekend.

Drie deelgebieden

Deze drie deelgebieden, mede gevormd door de zware infrastructuur, delen het park op (Emmerikseweg en Harenbergerweg). Deze gebieden kunnen hun eigen sfeer behouden en ontwikkelen. Dit betekent dat de weging van de kernwaarden in deze gebieden verschilt. De overkoepelende kernwaarden zorgen ervoor dat de synergie tussen verschillende deelgebieden blijft gewaarborgd.

Beoogd effect

Een gebiedsvisie met een integraal afwegingskader voor het Emerpark.

Argumenten

1.1. Het Emerpark is er voor iedereen.

Emerpark is een veelzijdig gebied. Iedereen, jong en oud, vindt er vermaak en rust. Je kunt er ontspannen, iedereen kan er zichzelf zijn en er wordt gerecreëerd en geleefd. Het is inclusief en veelzijdig. Een fijne plek op loopafstand van de stad en aangrenzende woonwijken.

1.2 Een stad moet ook echt rustige groene plekken hebben voor een goede leefbaarheid

Deze gemeenschappelijke groene huiskamer van Zutphen, ‘Het Emerpark’, is een tegenhanger van de stedelijke bebouwing. Groen in de stad is belangrijk voor de klimaatbestendigheid van de stad. Daarnaast vergroot het groen ook de leefbaarheid van de stad voor haar inwoners.

1.3 De integrale visie/-afwegingskader biedt handvatten om alle huidige en toekomstige ontwikkelingen op elkaar af te stemmen en om meerwaarde voor het gebied (en heel Zutphen) te creëren.

In de huidige situatie is er weinig samenhang en afstemming. Daardoor worden kansen gemist en potenties onvoldoende benut. Door het toepassen/toetsen van de vijf kernwaarden wordt een duidelijk afwegingskader meegegeven. Het Emerpark krijgt een duidelijke identiteit voor zowel inwoners als gemeente, voor nu en in de toekomst.

1.4 Deze Gebiedsvisie is tot stand gekomen door een breed en actief participatieproces.

Gedurende het participatietraject hebben ongeveer 560 inwoners uit de gemeente Zutphen en 25 stakeholders uit het Emerpark zich uitgesproken over het gebied. Met deze ‘oogst’ is gedurende de twee co-creatiesessies gewerkt aan de visie met een groep van 25 deelnemers (co-creators). Deze groep bestond uit inwoners, betrokkenen van verschillende organisaties die actief zijn in het Emerpark en gemeentelijke vertegenwoordigers.

De conceptvisie heeft van 7 april tot en met 5 mei 2021 ter inzage gelegen. Er zijn 6 reacties binnengekomen. Naast de complimenten voor het proces van totstandkoming van de visie zien we enkele inhoudelijke reacties over bouwen, wonen en toerisme. Daarnaast wordt een aantal concrete maatregelen genoemd door verschillende personen of organisaties die niet binnen de scope van de visie passen. Deze concrete maatregelen krijgen een plek bij het laaghangend fruit en zijn onderwerp van gesprek in de op te richten organisatie ‘Vrienden van Emerpark’.

Kanttekeningen

1. De visie Emerpark is een visie op hoofdlijnen en geen concreet bestemmingsplan

De visie Emerpark kan onderdeel worden van de omgevingsvisie stedelijk gebied en op een later tijdstip worden vertaald in het omgevingsplan stedelijk gebied.

2. *Het bewaken van de visie op korte en lange termijn vraagt om een samenwerking tussen verschillende stakeholders*

Het beoordelen van initiatieven en het aanjagen van activiteiten in het gebied vraagt om een samenwerking tussen verschillende stakeholders. Er zijn hierover (nog) geen concrete afspraken gemaakt.

Risico's

Een risico is dat na de vaststelling van de visie het draagvlak afneemt. Vanuit de energie die er bij betrokkenen is wordt het gebied verder ontwikkeld en opgepakt. Dit in samenwerking met het gemeentebestuur en de betrokkenen vanuit het gebied en de omliggende wijken. Het is belangrijk om deze betrokkenen mee te laten kijken naar het resultaat. Als dit onvoldoende gebeurt, is een aanvullende maatregel om één gemeentelijk aanspreekpunt aan te stellen.

Communicatie/Vervolgtraject/Uitvoering

Wanneer	Wie
8 juni 2021	Collegebesluit
9 juni 2021	Opsturen inspraaknotitie
28 juni 2021	Forum
12 juli 2021	Raadsbesluit

De visie is mede tot stand gekomen in participatie met inwoners, stakeholders en andere belanghebbenden. Dit heeft in 2020 en 2021 plaatsgevonden. Zie hiervoor ook de inleiding/aanleiding.

De personen/organisaties die hebben gereageerd op de concept 'Gebiedsvisie Samen Emerpark, De groene huiskamer van Zutphen' zijn na het collegebesluit schriftelijk op de hoogte gesteld en hebben de zienswijzennota ontvangen. Ook informeren we de co-creatiegroep over het verdere proces en de aanpassingen per mail.

Rapportage/evaluatie

Om het draagvlak op peil te houden wordt in het najaar 2021 een evaluatie georganiseerd met de co-creators (zie argument 1.4).

Financiën

Als er plannen in het Emerpark worden ontwikkeld moet er per plan financiële dekking worden gevonden. De visie wordt gebruikt als toetsingskader voor aanpak van gebieden.

Voor de uitvoering van de 'Gebiedsvisie samen Emerpark, De groene huiskamer van Zutphen', zijn geen middelen beschikbaar.

Bijlagen

1. Zienswijzennota.
2. Gebiedsvisie Samen Emerpark. De groene huiskamer van Zutphen.

Stukken die ter inzage liggen

ONTWERP

BESLUIT

Griffienummer:

De raad van de gemeente Zutphen,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van met nummer ;

gelet op

b e s l u i t :

De ‘Gebiedsvisie Samen Emerpark, De groene huiskamer van Zutphen’ met bijbehorende zienswijzennota en de daaruit voortvloeiende vijf kernwaarden en drie deelgebieden vast te stellen (bijlagen 1 en 2).

Aldus besloten in de openbare vergadering van
de raad van de gemeente Zutphen,
gehouden op:

De voorzitter,

de griffier,

Gebiedsvisie Emerpark 'De groene huiskamer van Zutphen', gemeente Zutphen

Nota zienswijzen

Gemeente Zutphen

Mei 2021

Ondanks de coronacrisis is er in 2020 en begin 2021 toch een breed en actief participatieproces opgezet. Naast diepte-interviews en online vragenlijsten met de direct betrokkenen van het Emerpark, heeft de gemeente Zutphen via het inwonerspanel "Zutphen spreekt", de krant, website en social media een enquête uitgezet. Hierdoor hebben meer dan 560 mensen hun bijdrage kunnen leveren aan het visiedocument. Begin 2021 is er in twee online co-creatie sessies met inwoners en organisaties uit Zutphen gewerkt aan de gebiedsvisie. Op dinsdag 13 maart 2021 heeft er een forumvergadering plaatsgevonden, waarbij inhoudelijke reacties van de verschillende forumleden verzameld zijn. Ook is er tijdens deze forumbijeenkomst de mogelijkheid geweest om in te spreken. Hier is gebruik van gemaakt door de organisatie Stichting Emerpark.

De concept gebiedsvisie heeft ter inzage gelegen van 7 april 2021 tot en met 5 mei 2021. Er zijn zes zienswijzen ingediend tijdens de ter inzagelegging. In deze nota zienswijzen wordt antwoord gegeven op de gestelde vragen. Aanvullend wordt aangegeven wat het voorstel aan de gemeenteraad is vanuit het college van burgemeester en wethouders. Het voorstel laat zien hoe de visie op basis van de zienswijzen aangepast kan worden.

In verband met de privacy zijn de organisatienamen blijven staan en de persoonsnamen verwijderd.

Ingekomen reacties:

Persoon 1:

- Nulmeting van natuurwaarden ontbreekt in het gebied, op basis waarvan drie zones kunnen worden gemaakt (hoge natuurwaarden, gemiddelde natuurwaarden en geringe natuurwaarden);
- Per zone met natuurwaarden wordt een aantal maatregelen voor inrichting, onderhoud en beheer voorgesteld;
- Bij overige voorstellen geeft persoon 1 suggesties voor maximale aantallen kasten van honingbijen, het klimaatneutraal maken van in het park gevestigde partijen en bedrijven, gifvrij onderhoud, organiseren van communicatiecursussen, richtlijnen voor restauratie van oude muren en het nastreven van ambities die in 2012 voor het ecologisch stadspark gesteld zijn;
- Er ontbreekt een financieel overzicht van de mogelijkheden. Persoon 1 geeft advies om geen geld te besteden aan laaghangend fruit. Dat geeft visueel effect op korte termijn, maar zal verdampen omdat het bij de structurele maatregelen niet adequaat blijkt te zijn;
- Wordt graag uitgenodigd voor gesprek om punten nader toe te lichten.

Reactie:

De gebiedsvisie Emerpark is een visie op hoofdlijnen voor de lange termijn van het gebied. Concrete maatregelen voor inrichting, onderhoud en beheer horen niet thuis in dit lange termijn perspectief, maar zijn een uitwerking van dit perspectief. De maatregelen en voorstellen per deelgebied kunnen in een volgende fase bijvoorbeeld tijdens het opstellen van een Omgevingsplan een plek krijgen. Een aantal andere maatregelen, die niet of in mindere mate ruimtelijk van aard zijn, wordt opgenomen in de acties die op korte termijn kunnen bijdragen aan de lange termijn doelen c.q. laaghangend fruit. Bij het benoemen van laaghangend fruit is geen rekening gehouden met kosten, omdat het de bedoeling is dat de gebruikers van het gebied dit samen met de gemeente Zutphen oppakken en per deelproject tot een inschatting van de desbetreffende kosten komen.

Persoon 2:

- Actie op korte termijn is nodig;
- Bij onderhoud wordt nog niet voldoende rekening gehouden met ecologische inzet door ingezette professionals;
- Er moet goed in kaart worden gebracht welk groen echt gespaard en bevorderd moet worden en wie bepaalt wat welke (natuur)waarde heeft;
- Voorstel om een parkcoördinator aan te stellen voor het groen in het Emerpark.

Reactie:

Bij het optuigen van de organisatie 'Vrienden van Emerpark' kan er nagedacht worden over één aanspreekpunt voor het openbaar groen in het gebied. Dit is echter inbreng voor het vervolg op deze visie. Ook het in kaart brengen van de huidige natuurwaarden en daarbij horende onderhoudsplan is input voor een vervolgtraject, zo ook genoemd bij laaghangend fruit.

Kerk Het Lichtpunt Zutphen:

- Denken graag actief mee in de verdere uitwerking van de visie, waarbij kerk(tuin) beter aansluiting vindt op het Emerpark. Graag ook begrenzing van het plangebied aanpassen zodat de kerk en omgeving erbij betrokken worden.
- Positief punt, mooi proces en ontwerp
- De inhoudelijke punten kunnen onderwerp van gesprek zijn wanneer Kerk Het Lichtpunt actief betrokken wordt:
 - Mogelijkheden oostzijde, groenstrook en fietsbrug ontwikkelen;
 - Emerpark en verbindingen, aansluiting en ontwikkelen nieuwe wandelroutes, route bordjes plaatsen met informatiepunten;
 - Rand park en kerk, wandelroutes, groenstroken, hekwerk vervangen, wadi ontwikkeling en jeux de boulesbaan aanleg;
 - Grondstuk kerk, groenstrook, (picknick)bankjes, vergroenen van parkeerterrein, open verbindingen (olifantenpaden) handhaven.

Reactie:

Het gemeentebestuur streeft ernaar om op basis van de gebiedsvisie een samenwerkingsvorm met gebruikers van het Emerpark aan te gaan. Dit kan onder de naam 'Vrienden van Emerpark'. Binnen deze groep kunnen deelprojecten uitgewerkt worden die aansluiten bij de kernwaarden van het gebied. Hiervoor zal ook Het Lichtpunt Zutphen uitgenodigd worden.

NBV afdeling Zutphen:

- Zien graag bijenstal op gebiedskaart Emerpark;
- Weinig plek voor 'prominente ruimte' die bijenhoudersvereniging kan innemen;
- Worden graag actief betrokken in vervolgonwikkeling.

Reactie:

De overzichtskaart is bedoeld om inzicht te geven in de verschillende sferen in het Emerpark en de daarbij horende kernwaarden. Het is geen detailkaart waarop alle losse initiatieven afgebeeld staan. Wel staat er op de gebiedskaart één bij afgebeeld om aan te duiden dat de bijenstallen een positie in het gebied hebben.

Tiny-Village Zutphen:

- Vraag: Hoe kunnen we ervoor zorgen dat duurzame wooneenheden zoals een klein aantal tiny-houses wel kunnen bijdragen aan de kernwaarden;
- In een uitgebreide reactie die ingaat op de kernwaarden geeft Tiny-Village Zutphen aan op welke manier zij verband zien tussen tiny-houses en de kernwaarden.
 - Doelgroep tiny-houses heeft variabele leeftijd;
 - Tiny village gaat samen met ontwikkeling van voedselbos/moestuinen;
 - Bewoners kunnen beheerfunctie op het terrein vervullen;
 - Bewoning zorgt voor meer sociale controle op het terrein;
 - Er kan ook openbaar toegankelijk voedselbos/speelnatuur voor kinderen worden aangelegd om recreatie te bevorderen;
 - Tiny-houses hebben minimale belasting op bodemkwaliteit en zijn verplaatsbaar met zo klein mogelijke ecologische voetafdruk;

- Circulair en modulair gebruik van bouwmaterialen en energiezuinig gebruik van grondstoffen en energie met duurzame voorbeeldfunctie;
- Kleinschalig (slechts 4 tiny-houses)

Reactie:

Uit de kernwaarden blijkt dat de ontwikkeling van gebouwen in het Emerpark zoveel mogelijk beperkt blijft. Mede omdat er aan de westkant bij Helbergen en langs de Weg naar Vierakker al woningen gerealiseerd zijn, worden er in het gebied geen nieuwe plannen voor bebouwing en bewoning gewenst. Daarnaast is het belangrijk dat het gebied een zo openbaar mogelijk karakter behoudt zodat het park breed toegankelijk is en blijft voor verschillende doelgroepen. Uit het brede participatietraject kwam het volgende naar voren: Het groene, rustige en openbare gebied Emerpark is van grote waarde binnen de stedelijke omgeving van Zutphen. Aan het participatietraject hebben meer dan 560 mensen meegedaan.

Gebruikers van het Emerpark waarderen de functie die het groen vervult in de stad. Dit groen is van belang voor de algemene leefbaarheid van een stad. Die functie wil de gemeente Zutphen met deze visie waarborgen en bewaken.

Wanneer het in de visie over bouwen gaat, is dat vanuit de context dat bouwen ondersteunend is aan de fysieke elementen en activiteiten die reeds aanwezig zijn binnen het Emerpark. Wonen scharen we niet hieronder.

Uit de inspraakreactie blijkt dat Tiny Village-Zutphen vanuit een integrale blik naar een gebied kijkt en verschillende koppelkansen in het concept kan benutten. Het gemeentebestuur ziet dan ook veel kans om samen met de initiatiefnemers te zoeken naar een locatie die wel geschikt is. Dit zal buiten de begrenzing van het Emerpark zijn.

We passen in het visiedocument aan dat wonen beperkt en geconcentreerd blijft tot Helbergen en de reeds bestaande woningen langs de Weg naar Vierakker. Bouwen in de brede zin kan, wanneer dit ondersteunend is, bijdraagt aan de huidige functies en de ontwikkeling daarvan (denk bijvoorbeeld aan een school en/of sportkantine) en niet voor wonen bedoeld is.

Stichting Erve-Eme:

- De Kaardebol en gevestigde ondernemers zorgen voor een bescheiden toestroom van bezoekers, waaronder toeristen. In de visie ontbreekt het realistische perspectief dat De Kaardebol bezoekers en/of toeristen aantrekt met haar aanbod;
- Entreegebouw voor museum, in overleg met gemeente. Geen grootschalige en niet-passende nieuwbouw maar wel ontwikkelingen die passen bij de functie van het Emerpark.

Reactie:

In de kernwaarde 'recreëren doen we samen' besteedt de visie aandacht aan toerisme van buitenaf. Hiermee erkennen we dat er in de toekomst (beperkt) ruimte moet zijn voor toeristen. Daarnaast geeft de kernwaarde aan dat de focus van het gebied ligt op gebruik door inwoners van de gemeente Zutphen. We scherpen de visie aan, zodat bouwen (met uitzondering van wonen) in specifieke gevallen ondersteunend is aan activiteiten die de kernwaarden stimuleren, toegestaan kan worden.

Tot slot

In het algemeen passen we het volgende in de visie aan:

- In de context van bouwen geven we specifiek aan wanneer er nieuwe bouwactiviteiten mogen plaatsvinden en onder welke voorwaarden.

- Hierbij geven we aan dat noodzakelijke bebouwing in specifieke gevallen kunnen toestaan. Bebouwing is mogelijk onder de volgende voorwaarden:
 - Bebouwing is ondersteunend aan bestaande activiteiten en levert een bijdrage aan de kernwaarden in het gebied;
 - Er wordt rekening gehouden met de andere kernwaarden.
 - Bij deze gebouwen waken we ervoor dat deze niet gebruikt worden voor bewoning.
- We breiden het laaghangend fruit uit met de acties die volgen uit reacties van persoon 1, 2 en Kerk Het Lichtpunt Zutphen.

samen
Emerpark

DE GROENE HUISKAMER VAN ZUTPHEN

GEBIEDSVISIE SAMEN EMERPARK

De groene huiskamer van Zutphen

SAMEN EMERPARK, SAMEN ZUTPHEN!

Beste lezer,

Het afgelopen jaar is hard gewerkt aan de gebiedsvisie voor het Emerpark. Met resultaat: Emerpark wordt de groene huiskamer van Zutphen.

Emerpark is een veelzijdig gebied. Iedereen, jong en oud, vindt er vermaak en rust. Je kunt er ontspannen, iedereen kan er zichzelf zijn en er wordt gerecreëerd en geleefd. In deze gemeenschappelijke groene ruimte worden samen plannen gemaakt.

In een pittig jaar – dat in het teken stond van de coronacrisis – is er tóch een breed en actief participatieproces opgezet. Daar ben ik blij om. Zo hebben we met inwoners en organisaties uit Zutphen het Emerpark een gezicht en richting voor de toekomst gegeven. Onder de naam Samen Emerpark hebben we via verschillende online kanalen, van enquêtes tot digitale bijeenkomsten, inhoud opgehaald voor deze gebiedsvisie voor het Emerpark.

De gebiedsvisie is gemaakt door en voor Zutphen. De visie helpt ons om toekomstige ontwikkelingen goed te kunnen afwegen. Graag wil ik alle Zutphense inwoners en organisaties bedanken voor hun enthousiaste bijdrage en ideeën. Veel dank aan het Inwonerspanel 'Zutphen spreekt', de bewoners uit de wijken Waterkwartier en Zuidwijken, de verschillende organisaties en initiatieven in het Emerpark, de samenwerkingspartners van de gemeente Zutphen en de Jongerenadviesraad. Tijdens een aantal co-creatie-sessies hebben we met elkaar gewerkt aan de visie.

En de visie staat als een huis! Ik ben trots op het resultaat, omdat zoveel mensen hun stem hebben laten horen. Dit heeft geleid tot een visie met een duidelijke richting om het Emerpark betekenisvoller en zichtbaarder te maken voor alle inwoners van Zutphen.

Ik wens u veel leesplezier!

Annelies de Jonge, wethouder gemeente Zutphen

SAMENVATTING

Voor u ligt de Gebiedsvisie Emerpark: de groene huiskamer van Zutphen. Een Gebiedsvisie die in zijn kern praktische hulpmiddelen bevat om in de dagelijkse praktijk richting te geven aan de ontwikkeling van het Emerpark. Voor iedereen die iets bij, met of in het bijzondere groene park wil doen en/of ontwikkelen, bieden de hulpmiddelen en de basisregels voor gebruik handvatten om koersgericht aan de slag te gaan.

In 2019 heeft de gemeente Zutphen de wens uitgesproken een integraal afwegingskader voor dit gebied te willen maken. Dit afwegingskader houdt in dat er een duidelijk beeld komt van wat het Emerpark is, wat het moet zijn (en blijven) in de toekomst en welke ontwikkelingen en initiatieven daaraan een bijdrage kunnen leveren. Het gebied krijgt een stevig fundament dat zichtbaar én herkenbaar doorontwikkeld wordt.

Het proces om tot deze visie te komen heet 'Samen Emerpark'. Dit proces kan opgeknapt worden in drie fasen. Allereerst is er in een voorbereidende fase met de gemeentelijke organisatie het stakeholdersveld van het Emerpark verkend en benoemd. Deze analyse is de basis voor het

vervolg. Vervolgens is er breed in de Zutphense samenleving opgehaald wat iedereen van het Emerpark vindt. Door middel van diepte-interviews en verdiepende vragenlijsten zijn bij de belangrijkste gebruikers in het Emerpark de antwoorden opgehaald. Verder is via de website en social media kanalen van de gemeente, de wijkbuurtorganisaties, de krant en het bewonerspanel 'Zutphen spreekt' een online enquête uitgezet waar in totaal meer dan 560 mensen op hebben gereageerd. Met de oogst uit deze fase is een diverse groep vertegenwoordigers van én de samenleving én de gemeentelijke organisatie aan het werk gegaan. Zij hebben de lijst van wensen, ideeën en richtingen verder gedefinieerd en hebben een keuze gemaakt voor kernwaarden.

Gebaseerd hierop is de ontwikkelrichting "De groene huiskamer van Zutphen" ontstaan voor het Emerpark met de volgende vijf kernwaarden:

- Een ontmoetingsplek voor iedereen;
- Recreëren doen we samen
- Één Emerpark
- Natuur altijd dichtbij
- Duurzaamheid is vanzelfsprekend

De kernwaarden zijn afhankelijk van de specifieke locatie in het Emerpark en kunnen in meer of mindere mate aanwezig zijn. Ze kunnen helpen bij het toestaan van (nieuwe) initiatieven. De waarden houden alle partners scherp die in het gebied acteren en fungeren als meetlat voor projecten en initiatieven die nu of in de toekomst uitgevoerd gaan worden. In het model "de groene huiskamer" op pagina 30 is de toepasbaarheid verder uitgewerkt: het afwegingskader voor toekomstige ontwikkelingen en initiatieven.

Ook wordt er verder ingegaan op de zonering van het gebied, waarbij de drie deelgebieden onderscheiden worden. Zij behouden en ontwikkelen allen hun eigen sfeer (pagina 32-33) vanuit de kernwaarden per deelgebied. De deelgebieden zijn tevens onderdeel van een sterk samenhangend raamwerk dat Emerpark genoemd wordt. In het model "de kamers" op pagina 34-35 wordt het verband tussen de kernwaarden en de sferen in de deelgebieden verder in beeld gebracht. Met dit model kan het raamwerk bewaakt en verder ontwikkeld worden.

Door middel van twee praktijkvoorbeelden op pagina 37-39 wordt getoond hoe het afwegingskader in de praktijk gebruikt kan worden.

In de Uitvoeringsparagraaf zijn de acties zoals laaghangend fruit en randvoorwaardelijke condities verder uitgewerkt. Het is belangrijk dat er een structurele samenwerkingsvorm gestart wordt in het park met de verschillende actoren. Deze groep bewaakt het eigenaarschap over het gebied en faciliteert nieuwe ontwikkelingen. Verder blijft participatie een belangrijke randvoorwaarde. Hierdoor blijven alle gebruikers betrokken in de ontwikkeling van het gebied. Ook zal er onderzoek gedaan moeten worden naar financiële koppelkansen, waar opgaves met elkaar verbonden worden en er ruimte staat voor investeringen.

Onder het motto "Kom samen het laaghangend fruit oogsten: wordt ingegaan op kansen en mogelijkheden die morgen opgepakt kunnen worden. Denkt u daarbij aan bewegwijzering in het Emerpark, welkomstborden, beheren openbaar groen en nog veel meer.

INHOUDSOPGAVE

1

1.	INLEIDING	8
1.1.	AANLEIDING	8
1.2.	DOEL	9
1.3.	ONTSTAANSGESCHIEDENIS	10

2

2.	PROCES	12
2.1.	HET DNA VAN ZUTPHEN	13
2.2.	SAMEN EMERPARK VAN PARTICIPATIE NAAR EIGENAARSCHAP	14

3

3.	OOGST	15
3.1.1.	BESTAANDE VISIES EN BELEIDSDOCUMENTEN	16
3.1.2.	DIEPTE-INTERVIEWS	17
3.1.3.	VERDIEPENDE VRAGENLIJSTEN	20
3.1.4.	ONLINE ENQUÊTE	21
3.2.	CO-REACTIE	24
3.2.1.	DEELNEMERS	25

4

4.	DE ONTWIKKELING: DE GROENE HUISKAMER VAN ZUTPHEN	26
4.1.	HET INVULLEN VAN DE GROENE HUISKAMER	30
4.2.	DE VERSCHILLENDE SFEREN VAN DE GROENE HUISKAMER	31
4.2.1	ZONERING	31
4.3.	BASISAFSPRAKEN GEBRUIK MODELLEN	36
4.4.	MODEL IN DE PRAKTIJK	37
4.5.	MODEL IN DE PRAKTIJK	38

5

5.	UITVOERINGSPARAGRAAF	40
5.1.	ORGANISATORISCHE CONDITIES – RANDVOORWAARDELIJK	40
5.2.	ORGANISATIE	40
5.3.	PARTICIPATIE	41
5.4.	(FINANCIËLE) KOPPELKANSEN	41
5.5.	LAAGHANGEND FRUIT – MAKKELIJK, GOEDKOOP EN SNEL	42

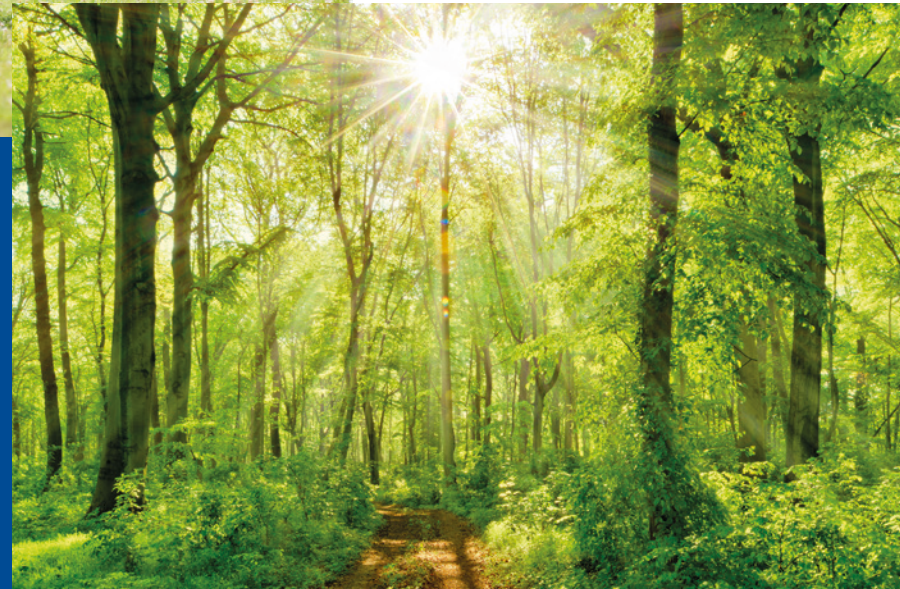
1. INLEIDING

1.1. AANLEIDING

Het Emerpark is een brede, groene, parkachtige zone dicht bij het centrum van Zutphen. De afgelopen jaren zijn er diverse, vaak op zichzelf staande, nieuwe ontwikkelingen ontstaan (naast reeds bestaande organisaties zoals onder anderen de sportvelden, de kerk, de begraafplaats, de kinderboerderij en de hospice). De locatie is een levendig gebied met veel verschillende activiteiten en initiatieven. Ze leveren ieder hun eigen unieke bijdrage aan de plek. Vanuit deze aanwezige energie, betrokkenheid én beweging, heeft de gemeente Zutphen in 2019 de wens uitgesproken een integraal afwegingskader voor dit gebied te willen maken. Dit afwegingskader houdt in dat er een duidelijk beeld komt van wat het Emerpark is, wat het moet zijn (en blijven) en welke initiatieven daaraan een bijdrage kunnen leveren. Zodat het gebied zichtbaar én herkenbaar doorontwikkeld wordt. In deze gebiedsvisie Emerpark “de groene huiskamer van Zutphen” vindt u dit alles terug: een duidelijk kader voor de toekomst van het Emerpark. Met daarin bestaande en nieuwe initiatieven die hun plek vinden om te bestaan,

samen te werken en te groeien.

Om te komen tot deze gebiedsvisie zijn er een aantal zaken belangrijk. Ten eerste is het goed om mee te nemen “wat er al ligt”. Zo is er gekeken naar wat afgelopen jaren al opgehaald, bedacht en onderzocht is in het gebied door verschillende initiatiefnemers en stakeholders, vanuit meerdere invalshoeken. Dat laatste houdt in dat er zowel naar sociaal maatschappelijke als fysieke onderdelen wordt gekeken om de betekenis van het park te duiden. Verder is het een must dat mensen en organisaties die het Emerpark gebruiken, eromheen wonen of op een andere manier eraan verbonden zijn, een bijdrage hebben kunnen leveren aan dit stuk. Het is hun leefomgeving, nu en in de toekomst. Ook is een actieve deelname van ambtenaren vanuit de gemeentelijke organisatie meer dan wenselijk: zij hebben bepaalde kennis en expertise, vervullen een rol of voeren een taak uit in het kader van beheer of ontwikkeling in het gebied. Samengevat betekent dit dat deze visie integraal en met een sterke participatieve opzet tot stand is gekomen

(verderop in deze visie wordt dit bij 2.1 verder toegelicht).

Zoals reeds omschreven is er mede gewerkt en ontwikkeld vanuit al bestaande visies, ideeën en richtingen. In 2012 is er door Stichting Ecologisch Stadspark (nu Stichting Emerpark) een visie opgesteld voor het gebied. Dit betreft met name een ecologische visie, maar geeft ook al richting aan wenselijke recreatieve functies. Daarnaast is er in 2019 een eerste aanzet voor een Stedenbouwkundige verkenning voor het Vitens-terrein uitgewerkt (onderdeel van het Emerpark). Verder zijn aspecten uit de Visie Vitaal Sportpark Zuidveen, Wijkontwikkelingsplan Zuidwijken 2012-2022, Woonvisie Gemeente Zutphen 2019-2024 en de Groenatlas 2040 als achtergrond gebruikt om een breed gedragen en verbonden gebiedsvisie te maken.

1.2. DOEL

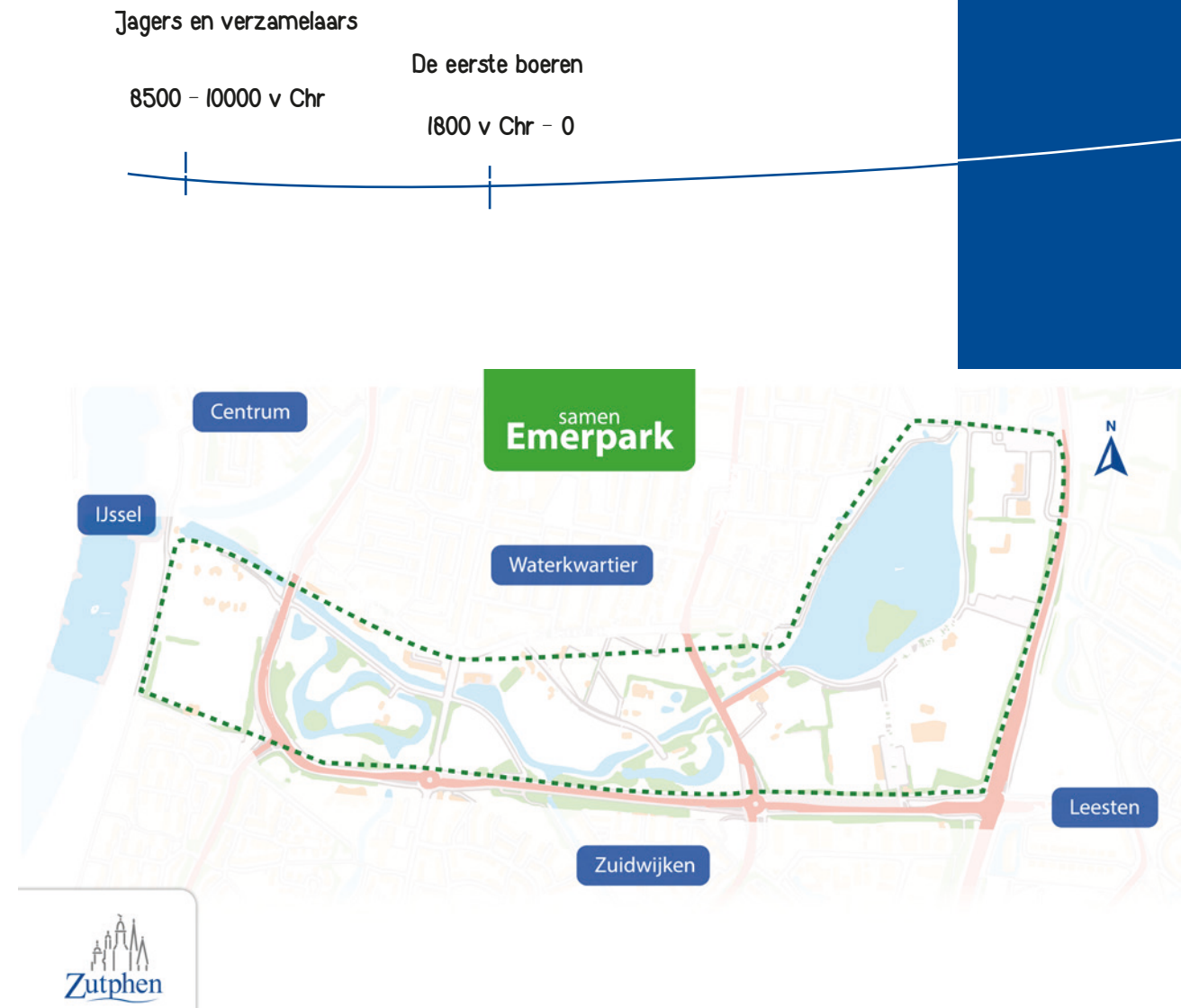
Het doel is om een gemeenschappelijk én gedragen perspectief voor het Emerpark te hebben. Dit perspectief geeft richting aan toekomstige ontwikkelingen in het gebied. Op deze manier kunnen ingrepen of nieuwe functies en initiatieven goed beoordeeld worden en een logische plek of uitwerking krijgen.

Elk nieuw initiatief wordt gewogen aan de hand van de benoemde kernwaarden (zie hoofdstuk 4 De Ontwikkelrichting). Een initiatief is kansrijker als zij in toenemende mate voldoet aan alle gestelde kernwaarden en zich verhoudt tot de directe omgeving. Daarmee ontstaat een verband met de andere functies op de plek. Ook respecteert elke functie de hoofdstructuur van het park. Het zogenaamde raamwerk. Dit raamwerk draagt bij aan de identiteit van het Emerpark en hier zit de samenhang van het hele park met zijn omgeving.

1.3. ONTSTAANSGESCHIEDENIS

Het Emerpark heeft zich gevormd tot grote en belangrijke binnenstedelijke groen locatie ten zuidoosten van het stadscentrum. Het gebied maakt deel uit van de stedelijke groenstructuur van Zutphen en werd door de ligging tussen de woonwijken in de loop der jaren steeds meer onderdeel van de stad. Sinds de jaren '80 is het gebied dan ook volledig ingebouwd en onderdeel gaan uitmaken van de groene zoom. Deze zoom wordt steeds meer gebruikt en ingericht als parkzone met ruimte voor maatschappelijke functies.

Nadat het park voor ongeveer 40 jaar naamloos geweest is, is in 2016 door middel van een selectie van 52 inzendingen door een jury gekozen om het gebied uit te dragen als Emerpark. Het Emerpark dankt zijn naam aan de begrenzing met de Laan naar Eme aan de zuidkant. De naam van deze verbindingsweg is afgeleid van de nederzetting Eme, waar de weg rond 300 jaar na Christus naartoe leidde. De naam past goed bij andere initiatieven en namen in het gebied, zoals de Laan van Eme, de Emmersteeg, de Emer Enk (het buitenterrein van de Kaardebol) en het openluchtmuseum Erve Eme.

Koop Neder Helbergen

1356

Verhoging dijken

1950

1960

Eerste wijk
Helbergen

1965 - 1971

Zuidwijken

1972 - 1980

Dat wat nu het Emerpark is, is vanuit de historie een schakering van landschappen en buurschappen. Van een historische eenheid is geen sprake. Landschappelijk ligt het Emerpark ten westen van de Emmerikseweg in het middeleeuwse IJsseldal en ten oosten van de Emmerikseweg vinden we de beekdalen van de Schouwlaak en Vierakkerse Laak. Er liggen daar ook enkele rivierduinen waarop al meer dan 10.000 jaar gewoond wordt. Zowel op het rivierduin van de Kaardebol en de sportvelden als op het rivierduin van de Hoge West zijn jagerskampen uit de midden-steentijd (8500-10500 jaar geleden) van nomadische jagers-verzamelaars gevonden. De eerste boeren hadden er in de bronstijd en ijzertijd (ca. 1800 v. Chr. tot begin jaartelling) boerderijen en akkers. In de beekdalen lagen de wei- en hooilanden. Dit beeld van kleine agrarische gemeenschappen op de rivierduinen bestond ook in de middeleeuwen (vanaf de 9e eeuw). De boeren die er woonden waren niet vrij, maar horig aan een heer, in dit geval de graaf van Gelre en Zutphen. We kennen ook de namen van deze buurschappen: Wesse (nu Hoge West) en Oyshamme (nu de sportvelden en

Kaardebol). De buurschap Wesse werd met alle horige boerderijen, weilanden, akkerlanden in 1321 door de Gelderse graaf Reinold I aan de stad Zutphen verkocht. De stad verpachtte vervolgens de gronden eeuwenlang en de gemeente is voor het grootste deel nog steeds de eigenaar. Het wat oostelijker gelegen Oyshamme maakte deel uit van de grotere buurschap Eme, waartoe ook de huidige wijken Welgelegen en Ooyerhoek behoorden. Er lag in de middeleeuwen maar een boerderij met dezelfde naam Oyshamme (later ook als Gijsam gespeld). Deze boerderij was lang eigendom van Het Bornhof. Met de inkomsten van de boerderij en het land kon de verzorging van arme bejaarden in de stad bekostigd worden.

De rivier de IJssel stroomde tot in de 14e eeuw door de huidige Zuidwijken (Stokebrand-Weerdsлаг) en door het Emerpark langs de Emmerikseweg naar Zutphen. De bocht die de rivier bij Zutphen om de stad heen moest maken was zo scherp dat de stad grote schade leed door afkalving van de oevers en zelfs de zuidelijke stadsmuur werd door de rivier verzwolgen. De stad

kreeg in 1356 toestemming om een stuk land aan de veluwse kant van de rivier te kopen, genaamd Neder Helbergen. Het jaar erop kanaliseerden de Zutphenaren de rivier naar de westzijde, waar hij nog steeds stroomt. Het voorheen Veluwse Neder Helbergen lag vanaf dat moment aan de oostzijde van de rivier en was ook eigendom van de stad. Op de weilanden konden de burgers hun koeien laten grazen en de stedelijke melkmeisjes molken de koeien dagelijks. Omdat de Emmerikseweg als dijk fungeerde stonden de weilanden van Neder Helbergen regelmatig blank. De klei die daardoor werd afgezet was gunstig voor de kwaliteit van het gras, en daarmee voor de kwaliteit van de melk en het vlees. Pas in de jaren 50 en 60 van de 20ste eeuw werden de dijken verhoogd langs de huidige rivier en waren de jaarlijkse overstromingen voorbij. Nu kon de stad het gebied inzetten voor woningbouw. Eerst de wijk Helbergen (componistenbuurt, 1965-1971) en daarna de Zuidwijken (1972-1980). Het gebied ertussen werd ingeruimd voor een park met gegraven waterpartijen: dat werd de blauwdruk voor het huidige Emerpark.

2. HET PROCES

totstandkoming gebiedsvisie: Samen Emerpark

De totstandkoming van de visie heeft plaatsgevonden tijdens de Corona pandemie (2020). Deze situatie kan als een extra uitdaging worden benoemd en hierdoor is er voor het proces nog meer dan normaal een beroep gedaan op ieders creativiteit en flexibiliteit. Er is over het park ook een korte film gemaakt die u kunt bekijken op het YouTube kanaal van de gemeente Zutphen.

Dit proces, genaamd Samen Emerpark, voor de totstandkoming van de gebiedsvisie kan opgeknipt worden in drie fasen. Een voorbereidend deel met de gemeentelijke organisatie waar het stakeholdersveld van het Emerpark verkend en benoemd is, noemen we het fundament. Vervolgens is er tijdens de fase divergeren een breed participatieproces ontwikkeld, uitgevoerd en ingezet om input op te halen in Zutphen. Afrondend zijn er twee multi-disciplinaire cocreatie sessies georganiseerd, waar reflectie, verdieping en keuzes maken, gebaseerd op de oogst van het ophaalproces, centraal stonden. Bij hoofdstuk 3. Oogst wordt uitgebreid ingegaan op de inzet van participatiemiddelen en kanalen, de inhoud van de oogst en de verdere doorvertaling naar het inhoudelijk kader van de

visie. Onderstaand wordt kort toegelicht wat de achterliggende gedachte van de aanpak en de processen is.

I. De start

- Benoemen belangrijkste stakeholders
- Ontwikkelen website + social media
- Betrekken raad/college/brede ambtelijke organisatie

II. Ophalen

- Diepte-interviews gebruikers Emerpark
- Verdiepende vragenlijsten gebruikers Emerpark
- Online enquête via social media, krant en website
- Online enquête via Bewonerspanel "Zutphen spreekt"
- Verzamelen reacties via mail, social media en anders
- Vormen co-creatiegroep voor vervolg

III. Co-creatie

- Samenvattende analyse: Rode draad
- Co-creatiegroep gaat met oogst aan de slag:
 - Omgevingswaarden benoemen
 - Omgevingswaarden invullen
 - Laaghangend fruit

IV. Oplevering Gebiedsvisie Emerpark

20/37

2.1. HET DNA VAN ZUTPHEN

De aanpak is gebaseerd op "werken vanuit het fundament van Zutphen" in de breedste zin van het woord. Daarvan is de essentie dat het DNA van de gemeentelijke organisatie, de gebruikers van het Emerpark en de omliggende wijken en het DNA van Zutphen breed het fundament zijn van waarmee gewerkt wordt. Het moet de kleur, het gevoel en de sfeer van Zutphen ademen, omdat het Emerpark onderdeel uitmaakt van de leefomgeving van alle Zutphenaren. Plekken ontwikkelen op basis van de wensen van (toekomstige) gebruikers is afkomstig van het 'placemaking' gedachtegoed: focussen op het ontwikkelen van plekken waar mensen graag komen, sociaal-maatschappelijke en economische uitwisseling plaatsvindt en verschillende bevolkingsgroepen elkaar ontmoeten.

Een kanttekening hierbij is dat het proces niet té van-onderop moet verlopen. Gemeentelijke kaders en doelstellingen moeten helder zijn en randvoorwaardelijk om de opgave goed en succesvol te laten verlopen. Dat maakt dat in

dit gehele participatieproces ook een integrale vertegenwoordiging vanuit de ambtelijke organisatie heeft deelgenomen.

Verder is er in deze context gewerkt vanuit "de geest van de nieuwe Omgevingswet". Deze wet stimuleert, in de context van een steeds veranderende leefomgeving, participatie in brede zin. Draagvlak vanuit de omgeving is een belangrijk aspect, wat resulteert in werken met en vanuit vertrouwen. Vanuit de "ja mits" gedachte in plaats van de "nee tenzij" wordt gekeken naar de mogelijkheden in plaats van beperkingen, in samenhang met de samenleving.

2.2. SAMEN EMERPARK: VAN PARTICIPATIE NAAR EIGENAARSCHAP

Vanuit het ophalen is er een oogst opgehaald waar in twee co-creatie sessies gezamenlijk is gewerkt aan het vormgeven van de zogenaamde omgevingswaarden voor het Emerpark. Omgevingswaarden zijn de kernwaarden van het Emerpark waarop gebaseerd we het park kunnen gaan inkleuren en duiden. Tijdens de co-creatie sessies is de richting van het park dus concreet gemaakt, voor nu en de toekomst.

Beide onderdelen worden verderop in deze gebiedsvisie verder omschreven. Wat belangrijk is om te benoemen is dat het neveneffect van deze brede participatievorm eigenaarschap bij de deelnemers is. Zij hebben zelf "ontworpen", hun eigen ideeën zien resulteren in een richting en hebben verbinding en dus eigenaarschap bij de opgave. Met het concreet benoemde laaghangend fruit kunnen zij zelf aan de slag met de volgende stap van de ontwikkelingen in het Emerpark. En dan ook nog in de context van de Visie! Een mooiere geslaagde koppelkans is er niet!

21/37

3. OOGST: DE RODE DRAAD

Het woord oogst is al meerdere keren gevallen in voorgaande onderdelen van deze gebiedsvisie. Want deze oogst is natuurlijk waar het over gaat: de stem van Zutphen over het Emerpark. Hoe deze oogst ontstaan is, leest u hier.

3.1. SAMEN MET INWONERS UIT DE GEMEENTE ZUTPHEN

Gedurende het participatietraject Samen Emerpark hebben ongeveer 560 inwoners uit de gemeente Zutphen en 25 stakeholders uit het Emerpark zich uitgesproken over het gebied. Aan de hand van diepte-interviews, verdiepende vragenlijsten en online enquêtes hebben geïnteresseerden volop de mogelijkheid gehad en genomen om hun ideeën kenbaar te maken. De online enquêtes zijn via de website, social media kanalen van de gemeente Zutphen, de krant en via de verschillende wijkkanalen uitgezet in de gemeente. Via social media hebben meerdere Zutphenaren aanvullende reacties geplaatst onder berichten van de gemeente Zutphen over de ontwikkeling in het park. Alle antwoorden en reacties van de oogst zijn gebundeld in de rode draad, samen met de belangrijkste bevindingen uit de andere visies en beleidstukken. De rode draad vertelt wat de basis is

van het gebied: wat het Emerpark is en wat men wil dat de plek in de toekomst gaat zijn.

Op de volgende pagina's wordt ingegaan wordt ingegaan op de opgehaalde inhoud via de verschillende vormen van participatie, waarmee de rode draad is ontstaan

1 BESTAANDE VISIES EN BELEIDSDOCUMENTEN

2 DIEPTE-INTERVIEWS

3 VERDIEPENDE VRAGENLIJSTEN

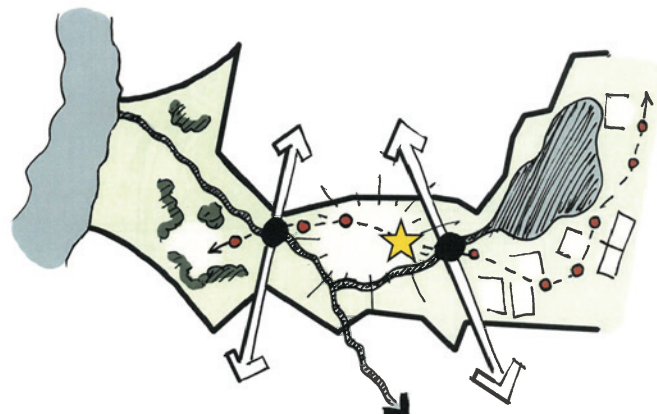
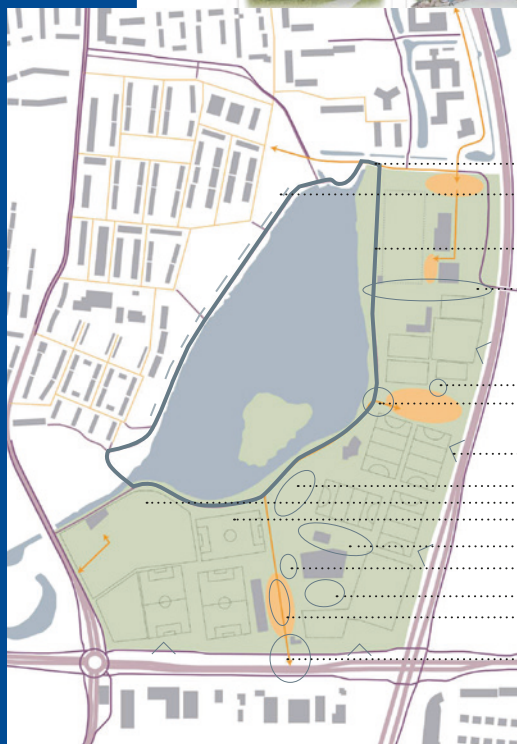
4 ONLINE ENQUETE

3.1.1. BESTAANDE VISIES EN BELEIDSDOCUMENTEN

Onderstaand de belangrijkste thema's uit de bestaande documenten in beeld gebracht.

- Behoefte aan meer samenhang
- Parkstructuur als drager van sportpark
- Integrale groen(e)visie als leidraad
- Vijver multifunctioneel inzetbaar
- Duidelijke bewegwijzering
- Houd rekening met toenemende vergrijzing
- Onderken de noodzaak van het tegengaan van ontgroening, klimaatadaptatie, verduurzaming en veranderingen in de zorg
- Heb oog voor onderscheidende identiteiten binnen Emerpark
- Werk vanuit historisch besef

3.1.2. DIEPTE-INTERVIEWS

In het proces zijn met negen organisaties diepte-interviews afgenomen. Adviesbureau Diep heeft deze interviews voorbereid en uitgevoerd. De volgende organisaties hebben hun bijdrage via deze weg geleverd:

- Zutphen Energie
- Het Dagelijks Bestaan
- Kinderboerderij De Schouw
- Stichting Kaardebol
- Stichting Emerpark
- Volkstuinvereniging de Eendracht
- Woonbedrijf Ieder1
- Waterschap Rijn-IJssel
- Wijk van de Toekomst, gemeente Zutphen

MARKERINGEN INTERVIEWS

“Emerpark heeft een functie van groencorridor, de groene huiskamer van Zutphen”

“Losse eenheden, blokken of eilanden waar je lastig doorheen komt”

HOE ZIE JIJ HET EMERPARK OP DIT MOMENT?

“Groen gebied met maatschappelijke instellingen die een functie voor de buurten eromheen vervullen”

“Het is nog niks, veel mensen kennen het groene wandelgebied vanaf de vijver nog niet en het is onveilig voor kinderen”

“Op zoek naar de samenhang tussen de organisaties in het gebied. Die moeten contact met elkaar hebben. Kennismaking met de burens is belangrijk.”

“Op zoek naar doel en belang van samenwerking in het park en mensen met elkaar in contact brengen”

“Het terrein moet de verschillende doelgroepen kunnen ‘dragen’. Het park moet dan ook grote hoeveelheden mensen kunnen ontvangen en de bezoekersstromen aankunnen”

WAT DENK JIJ DAT ER NODIG IS OM HET EMERPARK ECHT EEN TOFFE PLEK TE LATEN ZIJN?

“Als je mensen overtuigd krijgt van de meerwaarde van een klimaat adaptief gebied met verkoeling en ruimte om te ontspannen, dan gaan zij ook de waarde daarvan inzien”

“Er moeten ook in het gebied eigenaren of ambassadeurs opstaan om een rol te pakken in het gebied”

“Behoud het groene karakter en laat dat een leidraad zijn en dat de keuzes die gemaakt worden dat karakter versterken, zeker in vergelijking met de wijken eromheen. Het groen, de bomen en struiken en het water zijn belangrijke waarden”

“Werkelijk ecologisch park, waar de hekken ontbreken, wegen die er doorheen gaan een stuk smaller zijn, niet geasfalteerd en auto’s minder hard rijden”

“Het gebied op de kaart zetten voor bewoners, gebruikers en gemeente!”

WAT IS VOLGENS JOU DE POTENTIE VAN HET GEBIED

“Prachtig voor mensen om het gehele gebied te kunnen gebruiken om te recreëren met meer wandel & fietsroutes en een integrale afstemming tussen de delen”

“Het gebied kan veel maatschappelijke betekenis hebben voor onder andere mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt”

3.1.3. VERDIEPENDE VRAGENLIJSTEN

Daarnaast is er met een andere groep betrokkenen verdiepende vragenlijsten afgenomen. De verdiepende vragenlijst is door elf organisaties ingevuld:

- Stichting Kaardebol
- Brede adviesraad sociaal domein
- Erve Eme
- IVN Zutphen
- Stadswerkplaats Zutphen
- SOTOG
- Stichting de Geboortenis
- De Bijenvereniging
- Vrijeschool Zutphen VO
- Stichting Landschapsbeheer Gelderland
- Jongerenadviesraad Zutphen

Uit de verdiepende vragenlijsten blijkt dat respondenten aandacht vragen voor de **toegankelijkheid**, **openheid** en **veiligheid** in het Emerpark. Mensen voelen zich **welkom** en de **sfeer** is goed. Het hoogst gewaardeerd wordt de **natuur** en het **groen** in het gebied, wat ervoor zorgt dat het Emerpark hoog scoort in vergelijking met andere groene plekken in de stad.

Respondenten zien het Emerpark in de toekomst als een plek met de volgende eigenschappen:

Behoud van natuur

Toegankelijk voor alle leeftijden

Vormen van een samenhangend geheel

De Levenstuin van Zutphen

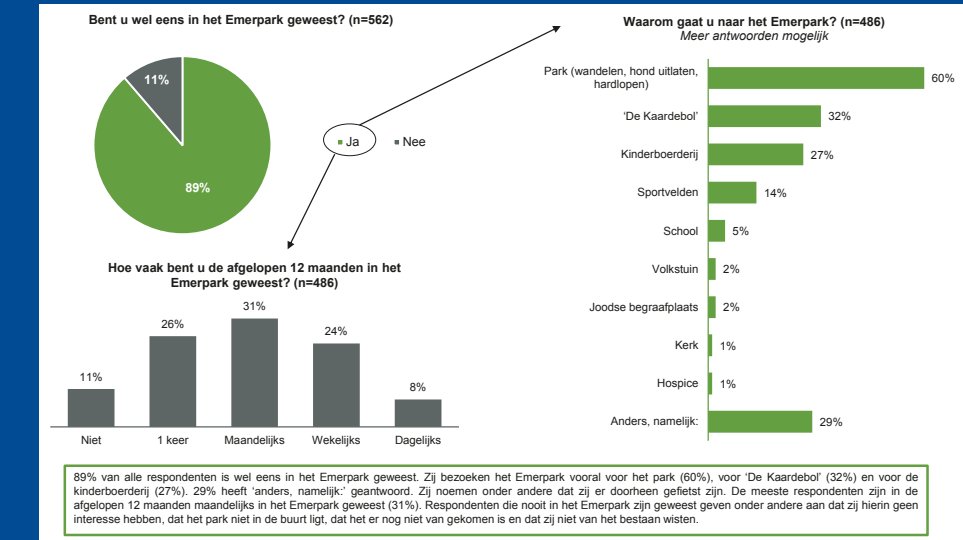
Een plek voor jong en oud voor mens en dier

Opwekken van duurzame energie

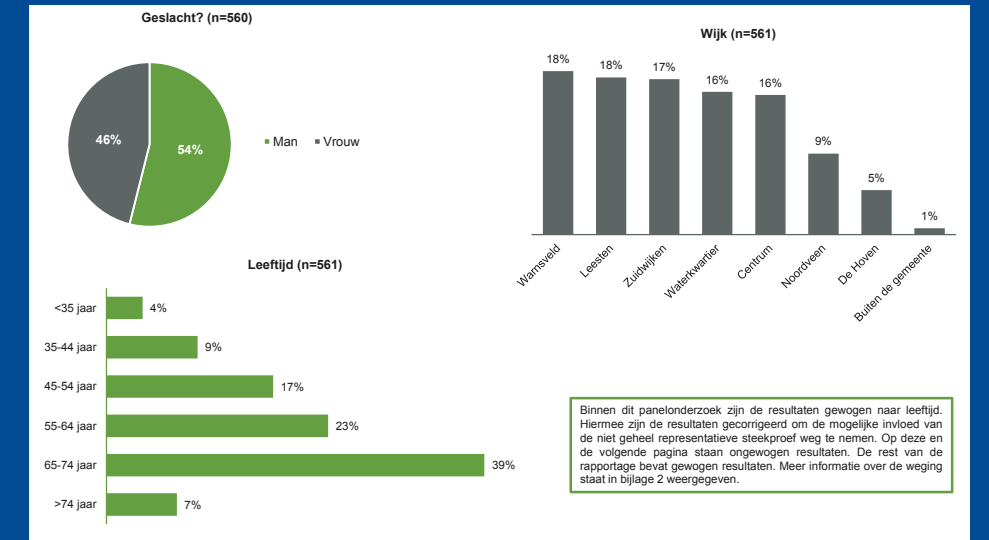
Nieuwe plek voor horeca en recreatie

3.1.4. ONLINE ENQUETE

Tussen 8 september en 18 oktober 2020 hebben inwoners uit de gemeente Zutphen de mogelijkheid gehad om via een online link een enquête in te vullen over het gebied. De enquête is eveneens verspreid via het gemeentelijke inwonerspanel ‘Zutphen Spreekt’. In totaal hebben 562 respondenten gebruik gemaakt van de mogelijkheid om via deze weg input te leveren voor de gebiedsvisie Emerpark.

▲ Gegevens afkomstig van Onderzoeksbureau Moventem (2020)

Waarvoor wilt u het Emerpark in de toekomst graag (gaan) gebruiken?

(n=358) - Top 10

ONTSPANNING
HARDLOPEN
BEZOEKEN RUST
SPORT
RECREATIE
GENIETEN
FIETSEN WANDELEN
STADSPARK

Respondenten willen het Emerpark in de toekomst onder andere graag gebruiken om te fietsen en wandelen, voor ontspanning en voor recreatie.

Wat is uw favoriete plek in het Emerpark?

(n=264) - Top 15

KINDERBOERDERIJ
DAVID GORTERPAD
IJSSSEL HEEMTUIN BIJENEILAND
VLINDERUIN VITENS TERREIN
KAARDEBOL
WANDELGEBIED
HELE PARK
KERSENLAANTJE
SPORTVELDEN
FIETSPADEN
HONDENGEBIED
WATER / VIJVER

Respondenten hebben aangegeven wat hun favoriete plek is in het Emerpark. De meest genoemde plekken zijn (omgeving) kinderboerderij, (omgeving) Kaardebol en rondom het water en de vijver.

Welke brede ontwikkeling ziet u op de Zutphense samenleving afkomen waar u zich zorgen over maakt? (n=392) - Top 20

CRIMINALITEIT / ASOCIAAL GEDRAG
SAMENLEVING EMERPARK
WONINGMARKT
VERLOEDERING ENERGIETRANSITIE
DRUGS ZWERFAFVAL ARMOEDE
HANGJONGEREN PLEKKEN
KLIMAAT
BEBOUWING / MINDER GROEN
CORONA VERSCHIL ARM / RIJK
FINANCIEN GEMEENTE
VERGRIJZING WERKGELEGENHEID
VERSTENING DUURZAAMHEID
BEZUINIGINGEN

Respondenten maken zich vooral zorgen over de toename van bebouwing en het verdwijnen van groen. Een quote: "Woningbouw op plekken waar nu nog groenbuffers zijn. Dat moet stoppen!". Ook maken respondenten zich onder andere zorgen over de financiën van de gemeente en de (gevolgen van) bezuinigingen.

Welke plek in het Emerpark verdient aandacht de komende tijd, en waarom?

(n=242) - Top 15

HELE PARK

HONDEN LOSLOOPGEBIED

VITENS TERREIN SPORTVELDEN

KAARDEBOL ZO LATEN

VIJVER FIETSPADEN AFVAL

SAMENHANG PARK

VOLKSTUIN ONDERHOUD GROEN

OVERSTEEKPLEK GANZEN

KINDERBOERDERIJ

Respondenten hebben aangegeven welke plek in het Emerpark de komende tijd aandacht verdient. Veel respondenten noemen dat de samenhang van het park verbeterd kan worden. Een quote: "Connectie tussen de verschillende stukken van het Emerpark. De verbinding tussen onderdelen valt vaak weg of wordt onderbroken door drukke wegen". Ook de kinderboerderij wordt veel genoemd. Een quote: "De kinderboerderij is in permanente problemen door geldgebrek. En nu ook door het gebrek aan vrijwilligers". Daarnaast geven respondenten onder andere aan dat er behoefte is aan veilige oversteekplekken en dat de overlast door ganzen verminderd kan worden.

Wat bevalt u het meeste aan het Emerpark?

(n=491) - Top 30

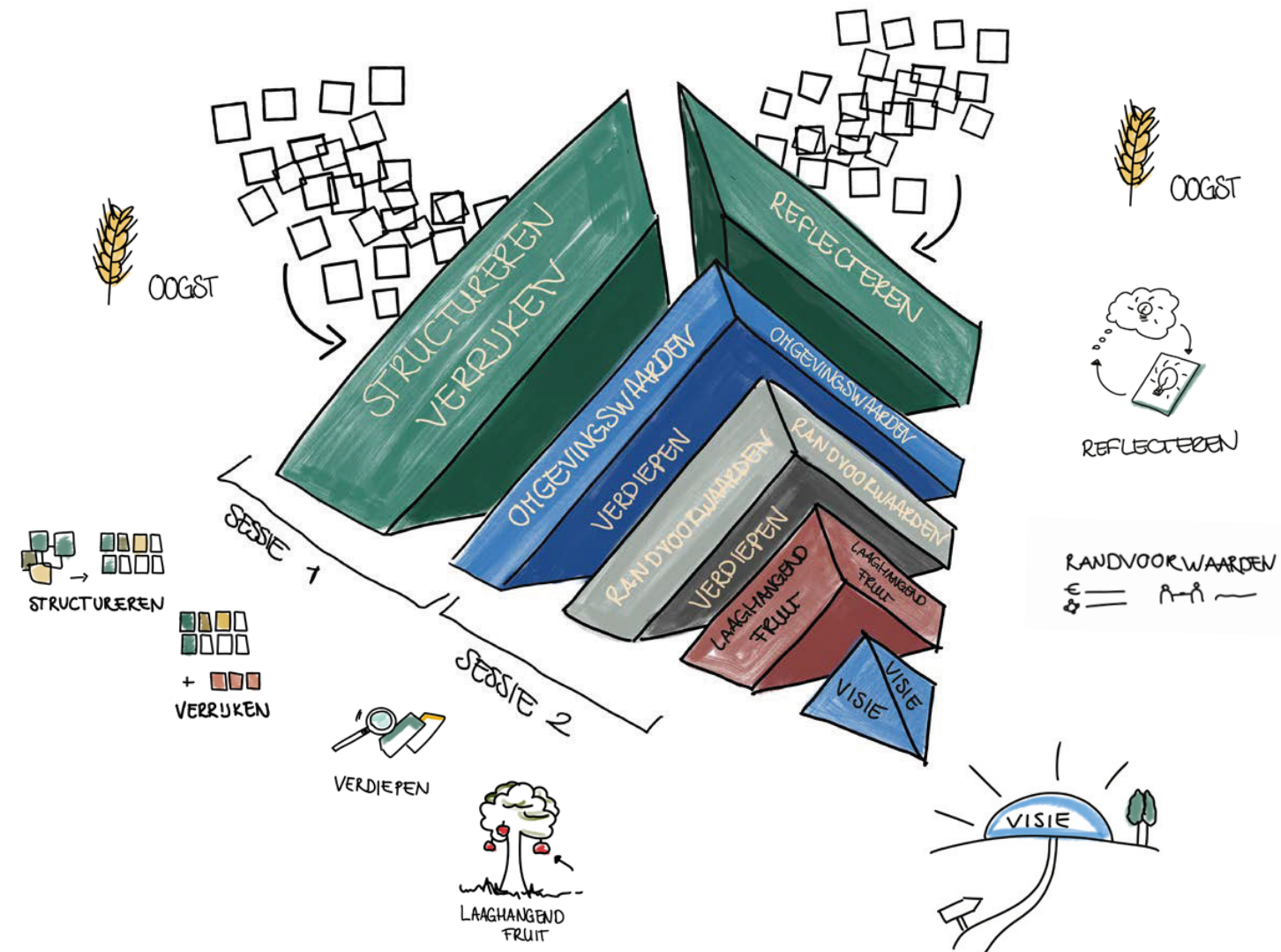
ONTSPANNING
WANDELPADEN
BIODIVERSITEIT ONGEREPT
KAARDEBOL
AFWISSELING ACTIVITEITEN
DIVERSITEIT MOOI
ECOLOGISCH
AUTOVRIJ GROOT BOMEN
KINDERBOERDERIJ DUURZAAM
GROEN
SPORT RECREATIE
OPEN RUST
DICHTBIJ RUIMTE
VIJVER / WATER
VLINDERTUIN FIETSPADEN
MOGELIJKHEDEN
DIEREN LIGGING NATUUR

Respondenten hebben in maximaal drie steekwoorden aangegeven wat hen het meeste bevalt aan het Emerpark. De meest genoemde woorden zijn groen, rust, natuur, water/vijver en ruimte.

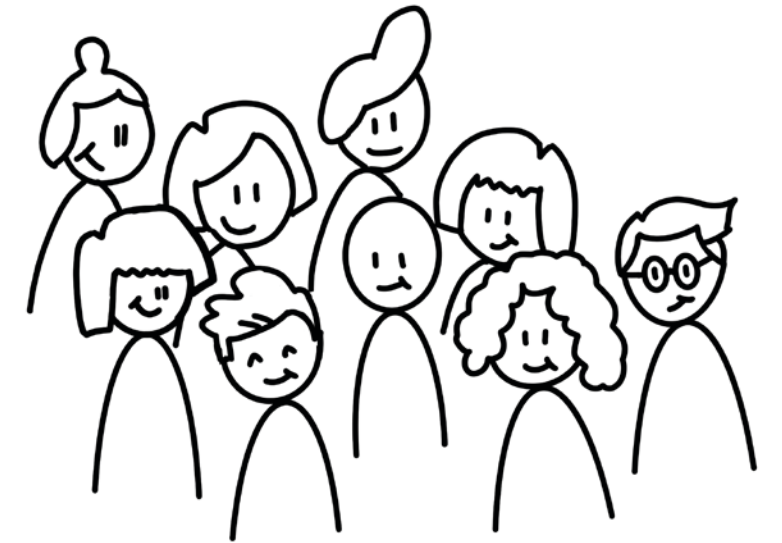
3.2. CO-CREATIE

Op basis van de rode draad zijn er twee co-creatie sessies geweest om de grote lijst van ideeën en wensen voor het park verder te definiëren. In deze co-creatie sessies zijn de gewenste waarden voor het gebied beschreven. De ontwikkelrichting in het volgende hoofdstuk is de uitwerking van de rode draad en de twee co-creatie sessies. In onderstaand figuur staan de verschillende stappen, die zijn gezet en uitgewerkt: van oogst uit de fase 'divergeren' naar de uiteindelijke kernwaarden. Ook het laaghangende fruit is benoemd.

3.2.1. DEELNEMERS

Er is gedurende de twee co-creatie sessie gewerkt aan de visie met een groep van 25 deelnemers. Deze deelnemers zijn voor een groot deel betrokken bij de verschillende organisaties die actief zijn in het Emerpark. Daarnaast bestond de groep van 25 deelnemers uit inwoners uit Zutphen en vertegenwoordigers van de gemeente Zutphen.

4. DE ONTWIKKELRICHTING:

De groene huiskamer van Zutphen

Uit de oogst kan de volgende conclusie worden getrokken namelijk: het Emerpark kent veel smaken en sferen door alle deelgebieden heen. Maar er heerst daarnaast ook echt een sterke algemene identiteit in het gebied. Deze algemene sfeer leggen we vast in een aantal kernwaarden die voor het hele gebied van toepassing zijn. Bij het gevoel en deze sferen is de naam De groene huiskamer van Zutphen bij de co-creatie groep ontstaan als onderliggende werk- en ontwikkelrichting.

De kernwaarden zijn afhankelijk van de specifieke locatie in het Emerpark en kunnen in meer of mindere mate aanwezig zijn. De kernwaarden kunnen helpen bij het toestaan van (nieuwe) initiatieven en zijn opgesteld tijdens de co-creatie sessies in het visievormingsproces. De waarden houden alle partners scherp die in het gebied acteren. De kernwaarden fungeren als meetlat voor projecten en initiatieven die nu of in de toekomst uitgevoerd gaan worden.

Verdeel 100 punten over deze slogans

Verdeel 100 punten over deze thema's

▲ Opgehaald in digitale vorm mentimeter tijdens de co-creatie sessies

Onderstaand staan de vijf kernwaarden van De groene huiskamer van Zutphen, die uit het participatieproces Samen Emerpark zijn gekomen, benoemd en uitgewerkt.

DUURZAAMHEID

NATUUR

SAMENHANG

Emerpark - DE GROENE HUISKAMER

RECREËREN

PLEK VOOR IEDEREEN

KERNWAARDEN EMERPARK

EEN ONTMOETINGSPLEK VOOR IEDEREEN

Het Emerpark is een plek voor iedereen. Het park stimuleert ontmoeting en is uitnodigend.

Omdat het gebied niet voor alle doelgroepen even toegankelijk, uitdagend en aantrekkelijk is, wordt er extra aandacht besteed aan:

- Het gebied aantrekkelijk & toegankelijk maken voor jong en oud;
- Het gebied toegankelijk en laagdrempelig maken;
- Het gebied aantrekkelijk maken voor mensen met een afstand tot de samenleving;
- Actief verbinding zoeken met de inwoners uit de aangrenzende wijken;

RECREËREN DOEN WE SAMEN

Emerpark biedt ruimte aan diverse vormen van recreëren. Actief en passief. Rust en reuring.

Daarmee is het park er voor iedereen. Inclusief en veelzijdig. Een fijne plek op loopafstand van de stad en aangrenzende woonwijken.

- Er wordt ingezet op meer waterbeleving met schoon en veilig water;
- Het park wordt gebruikt als groen ontmoet, wandel en fietsgebied;
- Er is een programmering in het gebied op een manier die zich verhoudt tot de functie van Groene Long met rust, natuur en ruimte;
- Het creëren van ruimte voor sport en spel in het gebied, o.a. langs de vijver;
- Ruimte geven aan toerisme van buitenaf, maar de focus ligt op het gebruik van het gebied door inwoners uit de gemeente Zutphen;
- Inzetten op kleinschalige, laagdrempelige horeca & bijeenkomsten/evenementen/activiteiten

EËN EMERPARK

De richting is samenhang! Op ruimtelijk niveau verminderen we de barrières waar mogelijk en op sociaal & functioneel niveau versterken we de banden tussen de deelgebieden zodat er synergie ontstaat tussen de verschillende sferen in het Emerpark.

- Sterke samenwerking tussen partijen in het gebied;
- Ruimte voor eigen identiteit in een deelgebied;
- Initiatieven in het gebied beconcurreren elkaar niet maar vullen elkaar aan;
- Nastreven van een duidelijke, uniforme vormgeving van het gehele Emerpark;
- Een overkoepelend merk uitdragen;
- Versterken fysieke samenhang tussen deelgebieden;
- Beperking van nieuwe bebouwing in het gebied en voorkomen van ontwikkeling nieuwe wooneenheden in het Emerpark om de groene samenhang te bewaken.

NATUUR ALTIJD DICHTBIJ

Natuur koesteren en deze de ruimte geven om zich te ontwikkelen. Een plek voor mens en dier! Natuur is het verbindende karakter in het Emerpark. Door haar diversiteit en verbindingen ontstaan ecologische verbindingen en werkt het park als een groene long voor de stad én voor inwoners uit de gemeente Zutphen.

- Circulair bouwen en onderhouden;
- Vergroenen waar mogelijk en het in stand houden van de grote groene verbinding in de stad;
- Aandacht voor en uitbouwen van biodiversiteit (leefgebieden, flora/fauna, inheemse soorten);
- Koesteren van ecologische verbindingen en waar mogelijk uitbouwen hiervan;
- Inzetten op natuureducatie.
- Aandacht voor een hoge belevingswaarde van de natuur in het gebied (bijv eetbaar)

DUURZAAMHEID IS VANZELFSPREKEND

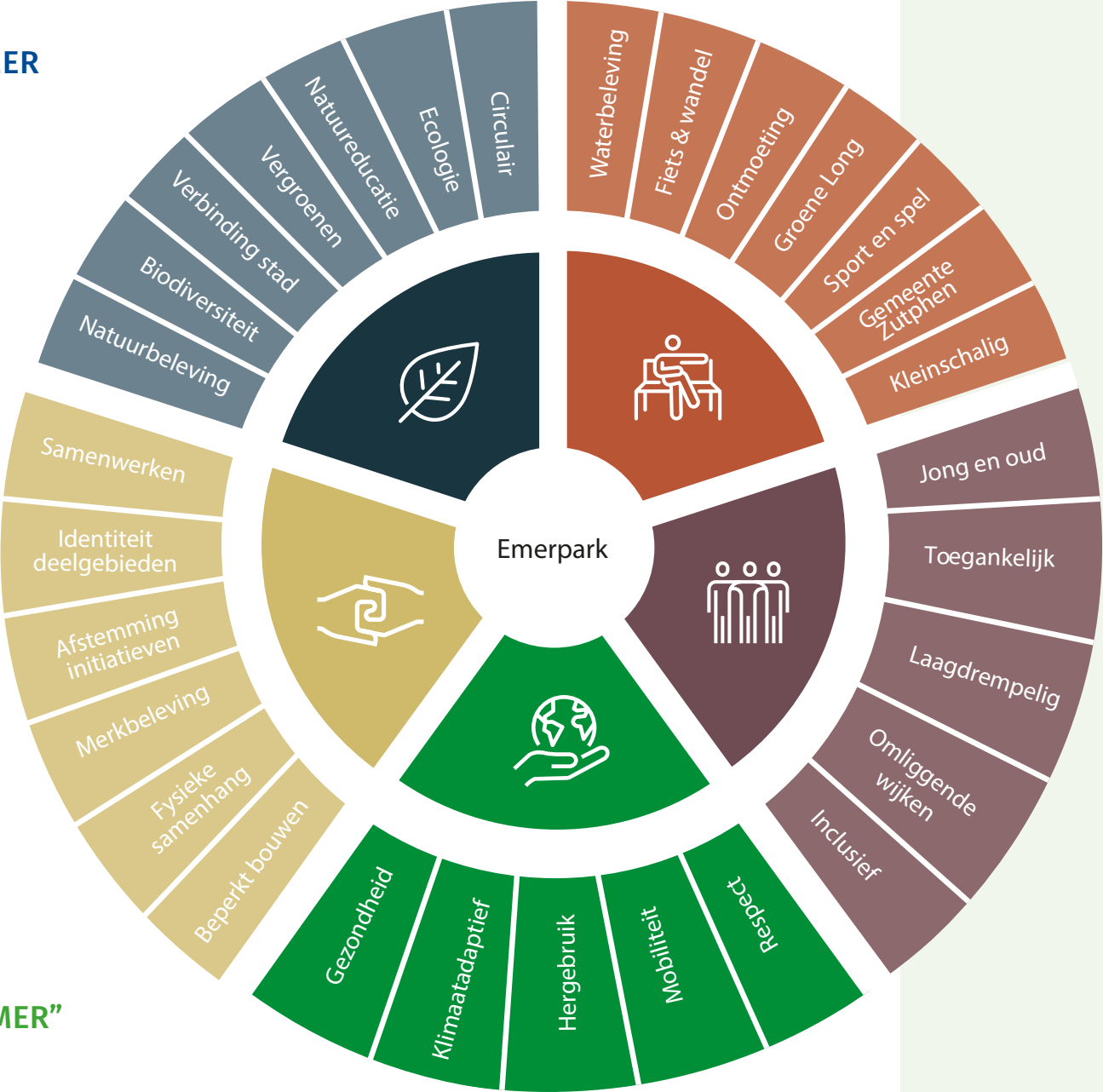
Duurzaamheid is een belangrijke kernwaarde voor het gebied. Het is belangrijk om mens, flora & fauna en andere (economische) belangen in het gebied op harmonieuze wijze samen te laten gaan.

- Er is aandacht voor de gezondheid van onze inwoners: een groene plek dicht bij de binnenstad en woonwijken;
- Inzetten op een klimaatadaptief gebied met aandacht voor onder andere:
 - o Waterberging & afkoppelen van regenwater
 - o Natuurlijk materiaalgebruik,
 - o Schaduwrijke zones tbv warmtestress stedelijke omgeving;
- Stimuleren van de circulaire economie en hergebruik van materialen in het Emerpark;
- Stimuleren van duurzame mobiliteit (OV, fiets, wandelen) en beperken autogebruik;
- Respect hebben voor de natuur en zo min mogelijk schadelijke stoffen.

4.1. HET INVULLEN VAN DE GROENE HUISKAMER

Bijgaand wordt het afwegingskader weergegeven in het model genaamd “de groene huiskamer”: de concrete doorvertaling van de kernwaarden naar een praktisch model. Dit model is de kern van de Gebiedsvisie Emerpark. Door deze groene huiskamer in de praktijk te gebruiken kunnen de juiste afwegingen gemaakt worden om het Emerpark verder te blijven ontwikkelen naar die groene huiskamer van Zutphen. Iedereen heeft hiermee een praktische tool in handen om echt aan de slag te gaan, met richting en een duidelijke stip aan de horizon. Het kan apart van de Gebiedsvisie gebruikt worden, met in achtneming van de basisafspraken (zie verderop).

MODEL “DE GROENE HUISKAMER”

4.2. DE VERSCHILLENDE SFEREN VAN DE GROENE HUISKAMER

Vanuit de wens om te groeien naar één Emerpark wordt gericht gewerkt aan een sterk **samenhangend raamwerk**, waarbij onder anderen voet- en fietspaden ingezet kunnen worden om dit te realiseren. Daarnaast wordt ingezet op het concept van **groene kamers** vanuit De groene huiskamer van Zutphen. Elke functie of plek in het gebied kent een overtuigende groenrand. De invulling is afgestemd op de huidige ecologische en bestaande natuurwaarden. Versterking van groen mag niet ten koste gaan van sociale veiligheid. Naast het versterken van het groen, is ook **herkenbaarheid** van het park belangrijk. Hier kan invulling aan gegeven worden door bijvoorbeeld het park bij de belangrijkste entrees te introduceren en door te kiezen voor samenhang in het straatmeubilair (denk aan bankjes, verlichting en speelobjecten). Ook heldere plattegronden en bewegwijzering kunnen een bijdrage leveren aan de herkenbaarheid.

Wanneer het in de visie over bouwen gaat, is dat vanuit de context dat bouwen ondersteunend is aan de fysieke elementen en activiteiten die er reeds aanwezig zijn binnen het Emerpark. Wonen scharen we niet hieronder. Bebouwing is mogelijk onder de volgende voorwaarden:

- Bebouwing is ondersteunend aan bestaande activiteiten en levert een bijdrage aan de kernwaarden in het gebied;
- Er wordt rekening gehouden met de andere kernwaarden;
- Bij deze gebouwen waken we ervoor dat deze niet gebruikt worden voor bewoning.

4.2.1. ZONERING

Drie zones, mede gevormd door de zware infrastructuur, delen het park op. De basis voor de verschillende sferen in de groene huiskamer is terug te vinden in onderstaande figuur uit de stedenbouwkundige verkenning van SAB (2019).

ZONERING

In deze verkenning worden drie deelgebieden onderscheiden, die allen hun eigen sfeer kunnen behouden en ontwikkelen. Dit figuur is in deze visie gebruikt als basis, maar de benamingen van deze gebieden worden aangescherpt.

Dit betekent dat de weging van kernwaarden in deze gebieden verschilt. Door het benoemen van verschillende sferen, bestaat er ruimte om binnen de kernwaarden ook vanuit eigen identiteit te ontwikkelen en te programmeren.

De overkoepelende kernwaarden zorgen ervoor dat de synergie tussen verschillende deelgebieden gewaarborgd blijft.

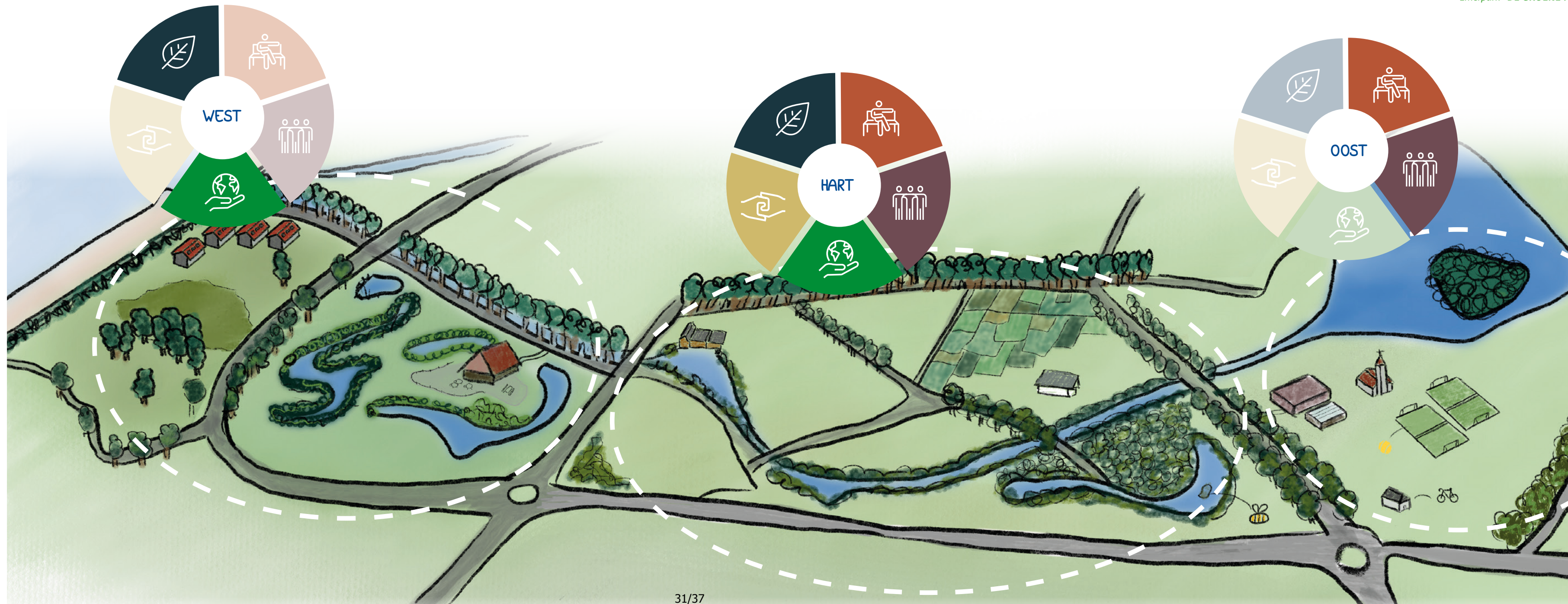
Hiernaast staan de drie deelgebieden verder uitgeschreven en zijn deze zones ook verwerkt tot het model “de groene kamers”. Dit model kan naast het Afwegingskadermodel “de groene huiskamer” gebruikt worden om het samenhangend raamwerk te bewaken én in te vullen.

DE MEEST WESTELIJKE ZONE HEEFT EEN MEER NATUURLIJKE PARK SFEER. HET IJSSELLANDSCHAP ONTMOET HIER HET EMERPARK. DE KERNWAARDEN DUURZAAMHEID VANZELFSPREKEND EN NATUUR ALTIJD DICHTBIJ SPELEN HIER EEN DOMINANTE ROL. DIT IS HET GEDEELTE WAAR GEBRUIKERS VAN HET EMERPARK NAAR TOE KOMEN VOOR HUN RUST, ONTSPANNING EN NATUURBELEVING. INZET IS VERRUIGING EN ECOLOGISCH BEHEER. NATUUR KOMT HIER DE STAD BINNEN.

HET MIDDENSTUK IS DE KERN VAN HET EMERPARK EN IS DE PLEK WAAR IN HET GROENE KARAKTER VAN HET GEBIED WAT MEER RUIMTE ONTSTAAT VOOR MENSELIJKE ACTIVITEITEN. EEN MEER GECULTIVEERD PARK. DIT IS DE PLEK WAAR DE VERSCHILLENDE KERNWAARDEN ALLEMAAL IN GELIJKE MATE TERUGKOMEN. OMDAT DIT DEEL VAN EMERPARK GEZIEN WORDT ALS HET HART/ DE KERN IS ONTMOETING, VERBINDING EN VERBLIJF VOOR BREDE DOELGROEPEN BELANGRIJK. DAT PAST OOK BIJ DE HUIDIGE FUNCTIES IN HET GEBIED ZOALS DE KAARDEBOL, DE TUINEN EN HET DAGELIJKS BESTAAN.

IN HET MEEST OOSTELIJKE GEDEELTE VAN HET EMERPARK HEERST DYNAMIEK. DE PLEK VOOR SPORT & SPEL. DIT IS DE PLEK WAAR DE MEESTE SPORTVOORZIENINGEN TE VINDEN ZIJN. EEN PLEK WAAR DE KERNWAARDEN RECREËREN DOEN WE SAMEN EN EEN ONTMOETINGSPLEK VOOR IEDEREEN EEN BELANGRIJKE ROL SPELEN. BELANGRIJKE OPGAVE ZIT HIER IN HET MEER OPENSTELLEN EN VERBINDEN VAN ROUTES EN GEBRUIK. NU ZIJN DE VERENIGINGEN NOG TE VEEL IN ZICHZELF GEKEERD.

MODEL “DE KAMERS”

4.3. BASISAFSPRAKEN GEBRUIK MODELLEN

Met de eerdergenoemde kernwaarden, de modellen en de groene huiskamer van Zutphen als begrip in ons achterhoofd, ligt er een compleet afwegingskader om initiatieven af te wegen. De kernwaarden helpen bij het bepalen van de gewenste ontwikkelingen in het Emerpark. Bij elke afweging is het zoeken naar de juiste balans en moet gewerkt worden met bepaalde basisafspraken hoe het afwegingskader te gebruiken in de praktijk. Onderstaand staan de basisafspraken en hoe je die kunt gebruiken om te werken met de modellen (en de kernwaarden daarin).

- **Eigenaarschap:** Het Emerpark is van ons allemaal. Samen maken we er een succes van. Zittende organisaties en gebruikers kleuren nu al het huidige park. Deze visie geeft invulling aan een nog mooier en integraler Emerpark. Dat doen we samen. Samen met de wijken eromheen, inwoners van gemeente Zutphen, de gemeente als organisatie en andere betrokken organisaties. Daarvoor verbinden we ons aan dit perspectief.

- **Organisatie:** Om slagvaardig keuzes te kunnen maken is een compact “bestuur” nodig, genaamd de vrienden van Emerpark! Hierin zit een afvaardiging van de huidige voorzieningen in het gebied, gebruikers, organisaties en de gemeente. Op basis van een gelijk speelveld worden initiatieven gewogen.
- In het kader van de nieuwe Omgevingswet die vanaf 1 januari 2022 operationeel wordt en het gedachtengoed wat daarmee gepaard gaat: de “ja mits” gedachte in plaats van de “nee tenzij” inzetten. Er wordt in de groene huiskamer gestreefd naar mogelijkheden in plaats van beperkingen, in samenhang met de gehele samenleving in Zutphen.
- Vanuit een integrale bril naar een initiatief kijken en daarbij is de toegevoegde waarde van alle kernwaarden (de samenhang der dingen), die in het Emerpark gedefinieerd zijn, leidend.
- Bij het toetsen van een initiatief wordt gekeken of het plan binnen de kernwaarden van het Emerpark past. Hierbij wordt rekening gehouden met de sfeer van het gebied waar het initiatief zich wil ontwikkelen. Daarnaast zijn de overall ontwikkelingen in Zutphen en Nederland natuurlijk onlosmakelijk verbonden met wat er gebeurt in het gebied.

- De modellen kunnen gebruikt worden om initiatieven te beoordelen die al een locatie op het oog hebben, maar ook om de meest gewenste locatie af te wegen. Verder kunnen ze ook ingezet worden om het Emerpark als geheel een duidelijkere stempel te geven. Ze kunnen in communicatie ook gebruikt worden als de merkwaarden van het gebied.

4.4. MODEL IN DE PRAKTIJK (VOORBEELD)

Jan wil een stadscamping beginnen in het middengedeelte van het Emerpark op een van de vrije kavels van het voormalig Vitens terrein en vraagt bij de gemeente Zutphen wat de mogelijkheden hiervoor zijn.

4.4.1. TOETSING OP DE KERNWAARDEN

Omdat de stadscamping in het hart van het Emerpark gepland is, wegen alle kernwaarden even zwaar:

- **Een ontmoetingsplek voor iedereen:** De doelgroep van het initiatief is belangrijk om de impact op de omgeving te kunnen bepalen. We streven ernaar dat verschillende doelgroepen gebruik maken van de initiatieven en dat er actief verbinding gezocht wordt met mensen uit de omliggende wijken;
- **Recreëren doen we samen:** Indien het plan slechts een beperkt aantal campingplaatsen bevat (kleinschaligheid) en er ruimte is voor inwoners uit de gemeente Zutphen (lokaal gericht toerisme) kan het initiatief een bijdrage leveren;
- **Eén Emerpark:** Er is nog geen tijdelijke overnachtingsmogelijkheid in het Emerpark aanwezig, daarom zou een camping een toevoeging kunnen zijn. Indien er in samenwerking met bestaande partijen uit het Emerpark aan de verdere vormgeving van het plan gewerkt wordt kan het initiatief een bijdrage leveren;
- **Natuur altijd dichtbij:** Door de aanleg/aanplant van nieuwe groenstructuren op de kavel kan een bijdrage aan natuurbeleving worden gecreëerd;
- **Duurzaamheid is vanzelfsprekend:** In het Emerpark is ruimte voor initiatieven die op een bewuste manier omgaan met energie, materiaalgebruik en afval. Als Jan hier in de uitwerking van zijn plan rekening mee houdt ontstaan er mogelijkheden.

4.4.2. CONCLUSIE STADSCAMPING

Conclusie: Ja, er zijn mogelijkheden voor Jan om een camping in het Emerpark te gaan ontwikkelen, mits hij in zijn plan rekening houdt met de bovenstaande punten. Op basis van dit advies heeft Jan een duidelijk beeld wat de mogelijkheden binnen het Emerpark zijn voor de ontwikkeling van zijn stadscamping. Het is ook duidelijk dat zijn plan redelijk aansluit bij de sfeer van het middengebied, waar alle kernwaarden in gelijke mate terugkomen. Hij kan nu aan de slag met de aanscherping van zijn plan en kan een reële inschatting maken van de haalbaarheid.

4.5. MODEL IN DE PRAKTIJK (VOORBEELD)

Ingrid wil een 5 kleine wooneenheden ontwikkelen in het Emerpark. De woningen worden duurzaam geproduceerd, maken gebruik van hernieuwbare energie en worden goed ingepast in de natuur met aanplant van nieuw groen. Ingrid wil de woningen graag in het meest westelijke gedeelte ontwikkelen.

4.5.1. TOETSING OP DE KERNWAARDEN

Ingrid vraagt haar initiatief aan voor het meest westelijke gedeelte van het Emerpark waar een natuurlijke parksfeer heerst. Dit is het gedeelte waar rust, ontspanning en natuurbeleving een belangrijke rol speelt. Daar passen wooneenheden niet bij. Vanuit de ja, mits gedachte kan wel nog bekeken worden of het initiatief mogelijk op een andere locatie in het gebied past:

- **Een ontmoetingsplek voor iedereen:** Het plaatsen van de wooneenheden in het gebied zorgt er niet voor dat jong en oud elkaar in het gebied gaan ontmoeten. Ook levert het geen bijdrage voor mensen met een afstand tot de maatschappij of legt het enige verbindingen met bewoners uit de omliggende wijken. Het

initiatief kan wel een bijdrage leveren door het vergroten van de sociale veiligheid: wanneer er in de avond bewoners aanwezig zijn;

- **Recreëren doen we samen:** Het initiatief is kleinschalig, maar levert verder geen bijdrage aan de criteria die bij de recreatieve visie van het Emerpark passen. Het ontwikkelen van kleine wooneenheden zal de recreatieve functie van het gebied niet versterken;
- **Eén Emerpark:** Wonen past niet in een van de deelgebieden. Daarnaast bestaat het gebied Helbergen reeds uit woningbouw. Dit zorgt ervoor dat het niet wenselijk is om elders in het park nog meer ruimte te creëren voor wonen. Het Emerpark is een plek waar de bebouwing zo veel mogelijk beperkt blijft en functies elkaar zo min mogelijk concurreren;

- **Natuur altijd dichtbij:** Nieuwe bebouwing zorgt voor een scheve verhouding met biodiversiteit en het Emerpark als groene verbindingszone. Het initiatief wordt met aandacht ingepast in de bestaande groenstructuren maar levert geen positieve bijdrage aan de belevingswaarde van de natuur.
- **Duurzaamheid is vanzelfsprekend:** Het initiatief herkent de waarde van de natuur en de woningen kunnen eventueel met hergebruikte materialen gebouwd worden. Op dit moment is niet duidelijk hoe het initiatief een bijdrage levert aan klimaatadaptatie, gezondheid of duurzame mobiliteit.

4.4.2. CONCLUSIE WOONEENHEDEN

Omdat er rondom Park Helbergen al woningen gerealiseerd worden draagt de komst van nieuwe (kleinschalige) woningen niet bij aan de kernwaarden van het gebied. Duurzaamheid is de enige kernwaarde waar het initiatief een relevante bijdrage aan levert. Omdat er zo weinig voldaan wordt aan de overige kernwaarden krijgt Ingrid het advies om haar plan op een andere plek te gaan uitvoeren. Het verschil tussen visie in het Emerpark en ambities binnen het plan van Ingrid lijken te groot.

5. UITVOERINGSPARAGRAAF

De groene huiskamer van Zutphen

Voor het inrichten van ‘De Groene Huiskamer van Zutphen’ worden acties zoals laaghangend fruit en organisatorische condities onderscheiden. Met organisatorische condities worden een aantal randvoorwaarden geformuleerd die ervoor moeten zorgen dat het Emerpark zich kan ontwikkelen in de gewenste richting vanuit eigenaarschap met de juiste personen en organisaties. Laaghangend fruit beschrijft een aantal acties die vanuit de visie met bijbehorende kernwaarden makkelijk, goedkoop en snel opgepakt kunnen worden. De uitvoeringsparagraaf is hiermee een uitnodiging aan alle gebruikers van het Emerpark om de eerste stappen te zetten.

5.1. ORGANISATORISCHE CONDITIES – RANDVOORWAARDELIJK

Het bewaken van de visie op korte en lange termijn, het beoordelen van initiatieven en het aanjagen van activiteiten in het gebied vraagt om een samenwerking tussen verschillende stakeholders.

5.2. ORGANISATIE

De gemeente en een afvaardiging van de directe gebruikers van het Emerpark zijn hierin essentieel. Het is daarom van groot belang dat er een structurele samenwerkingsvorm gestart wordt waarin in ieder geval beide actoren vertegenwoordigd zijn. Deze groep bewaakt als het ware de Gebiedsvisie van de Groene Huiskamer en heeft eigenaarschap over de activiteiten die plaatsvinden in het gebied. Dit kan dezelfde groep zijn als ‘De vrienden van Emerpark’ die zorg draagt over de toetsing van initiatieven bij het afwegingskader. Deze groep stuurt aan en schaaft bij, zodat de ontwikkelingen en activiteiten die plaatsvinden altijd vanuit het gedeelde perspectief plaatsvinden.

5.3. PARTICIPATIE

Het is belangrijk dat naast de gevestigde partijen in het gebied ook voldoende ruimte is voor de bewoners uit de wijken om het gebied heen om input te geven aan deze organisatie. Gezamenlijk dragen de partijen zorg dat constant de juiste partners worden aangehaakt in het proces zoals scholen en ondernemers uit de omgeving, het waterschap, de woningcorporatie of de provincie!

5.4. (FINANCIËLE) KOPPELKANSEN

Deze visie met het model en de kernwaarden dienen voor de inhoudelijke toepassing en toetsing van initiatieven. De financiële dekking van projecten, ideeën of ontwikkelingen die wenselijk zijn, zal daarbij gezocht te worden door de verschillende stakeholders die in een project participeren. Een eventuele organisatie ‘Vrienden van Emerpark’ kan hier ook een rol in spelen om financieringsmogelijkheden te onderzoeken. Deze organisatie kijkt ook naar koppelkansen in en om het gebied. Hoe kun je de ene opgave met de andere verbinden en hoe kun je daarmee gebruik maken van elkaars middelen, energie en “power”. Vooral kijken naar financieringsmogelijkheden door opgaves aan elkaar te verbinden zijn hier kansrijk.

5.5. LAAGHANGEND FRUIT –
MAKKELIJK, GOEDKOOP
EN SNEL

Vanuit de opgave om een gebiedsvisie voor het Emerpark te schrijven, is er ook de wens geuit om direct (morgen!) aan de slag te kunnen gaan vanuit het nieuwe afwegingskader. Ook daar heeft de co-creatie groep tijdens de twee sessies haar input voor gegeven. Onderstaand staan de eerste stappen benoemd. Deze punten nodigen uit om in het Emerpark aan de slag te gaan. Ze inspireren op de korte termijn met acties die binnen het afwegingskader passen en een grote bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het gebied.

“KOM SAMEN HET LAAGHANGEND FRUIT OOGSTEN!”

- Ecologisch onderhouden en beheren van het openbaar groen;
- Uitstippellen wandelingen die door het gebied gaan en verbinding maken met andere (groen) gebieden;
- Ontwikkelen van een activiteitenprogramma voor de verschillende recreatieve doelstellingen in het gebied (educatie, sport/spel, ontmoeting tussen mensen organiseren, nieuwe mensen bereiken);
- Opzetten en beheren van een gezamenlijke website/ online platform;
- Plaatsen van welkomstborden, bewegwijzering etc.;
- Lobbytraject met verschillende partners (provincie, waterschap, energie coöperatie) om extra middelen te verkrijgen;
- Opstellen/aanscherpen onderhoudsplan van openbare ruimte;
- Fysieke barrières verminderen bij wegen en oversteekplaatsen;
- Ontwikkelen circulair afvalplan om zwerfvuil aan te pakken;
- Projecten opstarten vanuit Sportvisie door gemeente Zutphen;
- Inrichting openbare ruimte met sporttoestellen;
- Rondje Vijver (verbreding voor fietsers);
- Betrekken van leerwerkbedrijf: mensen opleiden om in het groen een bijdrage te leveren;
- Betrekken omwonenden om het Emerpark vorm te geven;
- Contact en relatie opbouwen met krachtig Zutphen;
- Gezamenlijk communicatieplan maken;
- Natuurwaarden onderzoek (laten) uitvoeren;
- Aanstellen park-coördinator vanuit Vrienden van Emerpark.

samen
Emerpark

DE GROENE HUISKAMER VAN ZUTPHEN

